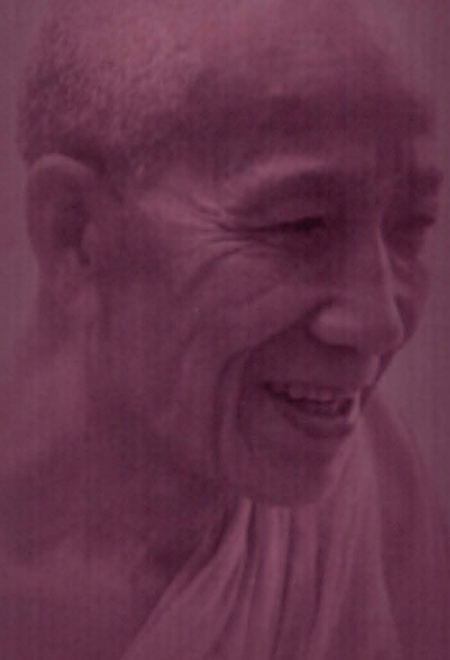
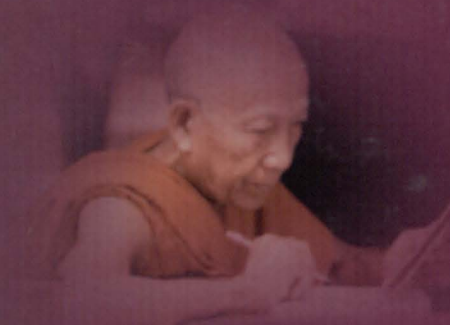

ปกติ

หลวงปู่เทสก์ เทษก์
และลูกศิษย์

หลวงพ่อยាយอยากให้คนรู้ว่า
คนไม่ได้ตาย คือมันเพียงหลุด
ออกจากกันเท่านั้นเอง มันไม่มี
อะไรตายเลย นี่คือสัจจะคือของจริง ทุกคนต้องไปอันนี้
นี่แหละคือนิพพาน อันนี้พูดโดยตรงเลย นี่คือนิพพาน
นิพพานไม่ใช่อื่นไกล คือความหลุดพ้นอันนี้เท่านั้นเอง แต่
คนไม่เข้าใจนิพพาน นึกว่ามันอยู่ไกล ที่จริงแล้วมันถูก
ปิดบังด้วยเรื่องอดีต เรื่องอนาคตเท่านั้น พระพุทธเจ้าท่าน
ก็สอนเอาไว้แล้ว อดีตอนาคตจะมาแก้ปัญหิตัวเองไม่ได้
แก้ได้เฉพาะปัจจุบัน เราต้องรู้ปัจจุบันให้มากเข้า ให้มากเข้า
อดีตมันไปแล้ว อนาคตก็ยังไม่มา เราก็ต้องคอยดูปัจจุบัน
ถ้าไม่อยู่กับปัจจุบัน ใจก็จะคิดไปถึงอดีต คิดไปถึงอนาคต

เมื่อเราดูปัจจุบันเข้า ปัจจุบันเข้า มันก็เลยหันกับ
ความคิดอันนั้น เรียกว่าทุกข์ต้องกำหนดรู้ สมุทัยต้องละ
ตัวสมุทัยคือตัวคิดนั่นเอง ตัวคิดกลัว คิดกลัวใจ นี่ไม่ต้อง
คิดเลย เพียงแต่มันคิดขึ้นมาเราเห็น เรามาอยู่กับความรู้สึก
มรรคต้องเจริญ ทำบ่อยๆ ทำใกล้ๆ ทำไกลๆ นิโรธทำให้
แจ้ง ก็เรามาแจ้งความหลุดพ้นตัวนี้เอง มันไม่มีเรื่องอะไร
นี่แหละวัฏสงสารยืนยาวนานสำหรับคนผู้ที่ไม่รู้ธรรม

มีกรรมการบริหารของมูลนิธิฯ เป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหาร
มูลนิธิฯ ด้วยวิธีออกเสียงสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหารของ มูลนิธิฯ
ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯ

เป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหารของมูลนิธิฯ เป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหาร
มูลนิธิฯ ด้วยวิธีออกเสียงสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหารของ มูลนิธิฯ
ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯ

ทางมูลนิธิฯ ได้มีมติให้มูลนิธิฯ เป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหาร
มูลนิธิฯ ด้วยวิธีออกเสียงสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหารของ มูลนิธิฯ
ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯ

ผลงานของมูลนิธิฯ

ในด้านการส่งเสริมงานด้านการศึกษา มูลนิธิฯ ได้มีมติให้มูลนิธิฯ เป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหาร
มูลนิธิฯ ด้วยวิธีออกเสียงสมาชิกสามัญ และกรรมการบริหารของ มูลนิธิฯ
ผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานของมูลนิธิฯ

ปกติ

หลวงพ่อกุศล จิตตสุโก และสิ่งที่ฝากไว้

พิมพ์ครั้งที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย

วัดสนามใน

ต.วัดชลอ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐
โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๓-๗๒๕๑

ออกแบบโดย สำนักพิมพ์ธรรมดา

ดำเนินการผลิตโดย บริษัท ผลึกไท จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๘-๗๐๒๖, ๐-๒๘๘๘-๘๓๕๖

โทรสาร ๐-๒๘๘๘-๘๓๕๖

พิมพ์ที่โรงพิมพ์เม็ดทราย

ห้ามคัดลอก ตัดตอน ต่อเติม แก้ไข คำสอนหรือคำเทศนาของหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก
สงวนสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๒๑ ผู้ใดประสงค์จะจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่
ผลงานของหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก กรุณาติดต่อได้ที่มูลนิธิหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก
๕๒ หมู่ ๕ แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ โทร. ๐-๒๔๒๙-๒๑๑๙
แจกเป็นธรรมทาน ห้ามจำหน่าย

คำชี้แจง

สังฆกรรมที่หลวงพ่อกุศล จิตตสุโก นำมาเปิดเผย และเทคนิคการ
เจริญสติด้วยวิธียกมือสร้างจังหวะที่ง่ายแต่มีประสิทธิภาพสูง ทำให้มีผู้
รู้ตามเห็นตามเพิ่มมากขึ้น ท่านจึงเป็นที่รู้จักและยอมรับในแวดวงของ
ผู้แสวงหาทางพ้นทุกข์

นับจากวันที่ท่านประจักษ์แจ้งสังฆกรรม เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๐
และนับจากวันมรณภาพเมื่อ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๑ เป็นต้นมา มีบุคคล
หลายคนหลายกลุ่มได้นำเอาคำสอนของท่าน ไปตีความบ้าง ขยายความบ้าง
หรือพยายามอธิบายด้วยภาษาของตนเองบ้าง ตามทฤษฎี ความนึกคิด และ
ความเข้าใจของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะถูกก็ได้ ผิดก็ได้ ถูกมากผิดน้อย
ก็ได้ ถูกน้อยผิดมากก็ได้ หรือแม้แต่ผิดทั้งหมดก็ได้

ทางมูลนิธิหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก (พันธ์ อินทผิว) มีอาจจะไป
ติดตาม แก้ไข ท้วงติงได้ทั้งหมด จึงขอเตือนสติทุกๆ ท่านว่า สมัยหลวงพ่อกุศล
เขียวยังอยู่นั้น ท่านได้พูดย้ำเรื่อง **กาลามสูตร** อยู่เสมอ ไม่ให้เราเชื่ออะไร
ง่ายๆ และท่านยังได้พิมพ์ **กาลามสูตร** ไว้ในหนังสือของท่านทุกเล่ม ซึ่ง
มูลนิธิฯ ก็ได้ปฏิบัติตามแนวทางของท่านตลอดมา

สำหรับผู้สนใจศึกษาคำสอนของท่านอย่างจริงจัง จะพบว่าจุดเด่น
ในคำสอนของหลวงพ่อกุศลก็คือ ท่านจะนำทางให้เราหันกลับมา **ให้ความ
สำคัญกับธรรมชาติบริสุทธิ์** ที่เรียกว่า **“ความรู้สึกรู้ตัว”** และ **“ความปกติ
ของจิตใจ”** ในตัวของเราเองเสมอ เพราะนั่นเป็นหนทางเดียวที่เราจะรู้ว่า
พระพุทธเจ้าสอนอะไร หลวงพ่อกุศลสอนอะไร

ลงชื่อ

(พระอริการเอนก เตชวโร)

ประธานกรรมการมูลนิธิหลวงพ่อกุศล จิตตสุโก

สิงหาคม ๒๕๕๒

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

หนังสือเล่มนี้มาจากคำริของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก ที่ประสงค์จะให้กลุ่มเทียนสว่างธรรมจัดทำประวัติของหลวงพ่เพื่อแจกเป็นที่ระลึกในงานประชุมเพลิงศพของท่าน และจำหน่ายเพื่อการเผยแพร่วรรณปฏิบัติในแนวของหลวงพ่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

สาระสำคัญหรือโครงเรื่องของหนังสือเล่มนี้ตลอดจนขั้นตอนการจัดทำได้รับความเห็นชอบจากหลวงพ่แล้วทั้งสิ้น ซึ่งท่านผู้อ่านจะทราบรายละเอียดได้จาก “ถ้อยแถลงของผู้เรียบเรียงและจัดพิมพ์” สำหรับส่วนที่เป็นประวัติชีวิตของหลวงพ่อนั้น กลุ่มเทียนสว่างธรรมได้เรียบเรียงจากเทปบันทึกการสัมภาษณ์หลวงพ่ นับเป็นประวัติชีวิตที่เรียบง่าย ไม่มีสิ่งใดบ่งชี้ถึงความมหัศจรรย์หรืออำนาจเร้นลับเกินมนุษย์ธรรมดา ไม่มีความพิสดารหรืออิทธิปาฏิหาริย์ใดใดอันจะเป็นเครื่องโน้มน้าวให้ติดตามต่อไปจนถึงสาระอันสำคัญที่สุดคือแก่นแท้ของธรรมะ เพราะสำหรับหลวงพ่แล้วสิ่งนั้นเป็นเหตุให้บุคคลใช้เวลาในการเดินทางไปสู่ความหลุดพ้นยาวนานเกินความจำเป็น ด้วยอาจจะพลัดหลงหรือติดอยู่ในความอัศจรรย์ของเปลือกของกระพี้้น หลวงพ่ท่านจึงมุ่งเน้นให้เข้าใจในหลักปฏิบัติและให้ทุ่มเทความเพียรในการปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นภารกิจที่มนุษย์ทุกคนพึงกระทำให้แก่ชีวิตของตน

ด้วยเหตุดังกล่าว หนังสืออันมีชื่อว่า **ปกติ : หลวงพ่เทียน จิตตสุโก และสิ่งที่ฝากไว้** นี้ จึงได้จัดพิมพ์ขึ้นโดยมุ่งหวังจะให้ เป็นเครื่องชี้แนะแก่สาธุชนให้เดินทางไปสู่ความปกติ ละทิ้งซึ่งความขัดแย้งทั้งภายนอกและภายในหรืออารมณ์ปรุงแต่งใดใด กลับเข้าสู่ปกติภาพหรือพุทธภาวะซึ่งมีอยู่แล้วในบุคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา หากเพียงแต่ใช้กลวิธีหรือเทคนิคที่ถูกต้องเหมาะสม เปลือกที่หุ้มห่ออยู่ก็จะถูกทำลายลง ธาตุปกติจะเปิดเผยตัวเองออกมา

กลุ่มเทียนสว่างธรรมได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นด้วยความพยายามทั้งมวล ด้วยศรัทธาและด้วยสำนึกในหน้าที่ในกิจอันพึงกระทำ และสุดท้ายด้วยตระหนักแก่ใจว่าการบูชาคุณแต่ผู้มีพระคุณสูงสุดแก่เราคือหลวงพ่อนั้น ไม่มีได้อื่นนอกเหนือไปจากการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่านและสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านในการเผยแพร่วรรณด้วยวิธีการที่ถูกต้องสมบูรณ์ตามแนวนโยบายที่ท่านได้วางไว้ เพื่อเป็นอุปการคุณแก่เพื่อนมนุษย์ทุกถ้วนหน้า

กลุ่มเทียนสว่างธรรม

ถ้อยแถลง ของผู้เรียบเรียงและจัดพิมพ์

เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๙ กลุ่มผู้เรียบเรียงและจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ได้มีโอกาสพบหลวงพ่เป็นครั้งแรกที่วัดสนามในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในเวลานั้นหลวงพ่อเพิ่งกลับจากการรักษาพยาบาลโรคมะเร็งที่ท่านอาพาธอยู่ ความประทับใจแรกสุดของพวกเราคือความเมตตาและความสงบเย็นของหลวงพ่ ในวันนั้นหลวงพ่ได้ยื่นนิ้วชี้ข้างขวาของท่านให้เราเกาะกุม ท่านได้เคลื่อนมือของท่านไปทางซ้ายและขวา โดยมีมือของเราที่เกาะกุมอยู่เคลื่อนตามไปด้วย และแล้วท่านได้สั่งให้ปล่อยมือจากนิ้วของท่าน แต่ท่านยังคงเคลื่อนมือของท่านไปมาอยู่เบื้องหน้าเรา หลังจากนั้นสองวัน พวกเราได้กราบเรียนถึงความเข้าใจในปริศนาธรรมที่ท่านชี้แนะ ซึ่งท่านบอกว่าเป็นความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว

เมื่อมีความเข้าใจในธรรมะของท่าน และได้ทราบถึงปฏิกิริยาของท่านในการเผยแผ่ธรรมะ ทำให้กลุ่มของเราเกิดศรัทธาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับใช้ท่านตอบแทนพระคุณอันหาที่เปรียบมิได้นี้ เมื่อหลวงพ่ได้ทราบความตั้งใจของพวกเราแล้ว ท่านจึงได้ปรารภว่าท่านต้องการพิมพ์หนังสือขึ้นเล่มหนึ่งโดยเรียบเรียงจาก **สว่างที่กลางใจ** ทั้งสามเล่ม แต่เนื่องจากหนังสือดังกล่าวต้องใช้เงินทุนในการจัดพิมพ์สูง จึงยังไม่มีญาติโยมหรือศิษย์ผู้ใดรับภาระในเรื่องดังกล่าว กลุ่มของเราจึงได้กราบเรียนหลวงพ่ว่าจะขอเป็นผู้รับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในการพิมพ์

จากนั้นจึงได้เริ่มดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือดังกล่าวซึ่งมีชื่อว่า **พลิกโลกเหนือความคิด** โดยคุณลัจพันธุ์ อตถากร เป็นผู้เรียบเรียง ต่อมาเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๙ หลวงพ่ได้ปรารภว่าควรจะมีการตั้งชื่อกลุ่มของเราและท่านได้เมตตาตั้งชื่อว่ากลุ่มเทียนสว่างธรรม หลังจากนั้นท่านได้ขอให้ทางกลุ่มฯ เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจำหน่ายหนังสือธรรมะของท่าน และให้วางหนังสือให้ทั่วกรุงเทพฯ โดยท่านกล่าวว่า “ตอนนี้มันร้อนมาก ต้องเอาหนังสือธรรมะกระจายออกไปให้ทุกตรอกทุกซอกทุกซอยในกรุงเทพฯ มันจะได้เย็นลง” แต่แรกพวกเรายังไม่อาจรับดำเนินการตามประสงค์ของหลวงพ่ได้ เนื่องจากเกรงว่าจะไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการตามเจตนารมณ์ของท่านให้ได้ผลอย่างเต็มที่ ต่อเมื่อจัดหาตัวบุคคลที่จะมาช่วยเหลือในเรื่องการวางหนังสือได้แล้ว จึงได้กราบเรียนท่านว่าทางกลุ่มฯ พร้อมทั้งจะเป็นผู้รับผิดชอบการจำหน่ายหนังสือตามความประสงค์ของหลวงพ่ การจำหน่ายหนังสือจึงได้เริ่มขึ้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๐ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๐ หลวงพ่ได้มอบหมายให้ทางกลุ่มฯ จัดทำประวัติของท่านเพื่อแจกในงานศพของท่านพร้อมกับ **แต่เธอผู้รู้ลึกตัว** และ **พลิกโลกเหนือความคิด** ทั้งนี้ท่านกล่าวว่าหนังสือทั้งสามเล่มดังกล่าวเป็นผลงานในชีวิตของท่าน ทางกลุ่มฯ ได้

กราบเรียนท้วงติงเกี่ยวกับเรื่องที่หลวงพ่อบหมายให้จัดทำประวัติของท่านด้วยเกรงว่าจะมีปัญหา เนื่องจากพวกเรายังไม่เคยมีผลงานมาก่อน และยังมีศิษย์ของหลวงพ่่อีกหลายท่านที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อได้ยืนยันการตัดสินใจของท่านว่า “ใครจะทำก็ช่างเขา แต่พวกเราต้องทำหน้าที่ให้หลวงพ่อ”

หลวงพ่อก็ได้เมตตาสละเวลาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติชีวิตของท่าน ตลอดจนประสบการณ์การปฏิบัติธรรมและการเผยแพร่ธรรมะ ตลอดจนธรรมเทศนาบางเรื่องดังที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ หลวงพ่อไม่ประสงค์จะให้ส่วนที่เป็นประวัติของท่านมีความยาวหรือละเอียดพิสดารมากนัก เหตุการณ์บางตอนในช่วงชีวิต ท่านจะเว้นไม่กล่าวถึง และในวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๐ หลวงพ่อได้พาพวกเราไปถ่ายภาพของท่านและสถานที่ต่างๆ ที่บ้านเกิดของท่านที่ตำบลบ้านชุม อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดเลย แม้ว่าก่อนหน้านั้นหนึ่งวันท่านเพิ่งได้รับการผ่าตัดเนื้อร้ายที่ลูกกลมบริเวณคอ และได้รับการขอร้องจากพวกเราให้ท่านพักผ่อนก่อนก็ตามที ในวันนั้นท่านแข็งแรงและแจ่มใสมาก เวลานั้นยังไม่มีถนนเชื่อมต่อระหว่างท่าบึงขวัญและเกาะพุทธรธรรม หลวงพ่อก็ได้พาพวกเราเดินลุยน้ำและย่ำไปบนพื้นดินอันขรุขระข้ามไปยังเกาะพุทธรธรรม จำได้ว่าท่านเดินเร็วจนพวกเราเดินตามท่านไม่ทัน หลังจากนั้นทางกลุ่มฯ ได้กราบเรียนหลวงพ่อบอกว่าหากมีคำสัมภาษณ์

เกี่ยวกับประสบการณ์การปฏิบัติธรรมของลูกศิษย์ที่จังหวัดเลยมาลงพิมพ์ด้วย คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในการปฏิบัติมิใช่น้อย หลวงพ่อก็เห็นชอบด้วยและได้นัดหมายลูกศิษย์ทางเมืองเลยให้กลุ่มของเราได้ไปสัมภาษณ์ที่ท่าบึงขวัญเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๐ โดยพวกเราได้เดินทางไปพร้อมกับท่าน

ต่อมาพวกเราได้กราบเรียนหลวงพ่อบอกว่าพวกเราคิดว่าหนังสือเล่มนี้คงจะสมบูรณ์ขึ้นหากมีข้อเขียนของศิษย์ชาวสิงคโปร์ลงพิมพ์ด้วย เมื่อได้รับความเห็นชอบจากหลวงพ่อก็แล้ว เราจึงได้ติดต่อไปยังลูกศิษย์ของหลวงพ่อในสิงคโปร์ ซึ่งท่านเหล่านั้นก็ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ได้ส่งข้อเขียนมาให้พร้อมทั้งเงินจำนวนหนึ่งเพื่อสมทบทุนในการจัดพิมพ์ ซึ่งทางกลุ่มฯ ได้ถวายหลวงพ่อเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเกาะพุทธรธรรม ด้วยเหตุดังกล่าวหลวงพ่อก็ได้มอบหมายให้ทางกลุ่มฯ จัดแปลธรรมะของหลวงพ่อบ้างเป็นภาษาอังกฤษและลงพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้เพื่อตอบแทนความมีน้ำใจของศิษย์ชาวสิงคโปร์ด้วย หลังจากหลวงพ่อมรณภาพแล้ว ศิษย์ชาวสิงคโปร์ก็ได้ส่งเงินบริจาคมาให้อีกจำนวนหนึ่งเพื่อช่วยในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ทั้งนี้ทางกลุ่มฯ ได้มอบให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงานประชุมเพลิงศพของหลวงพ่อ

สำหรับที่มาของธรรมะสั้นๆ ที่มีชื่อว่า “กุญแจดอกเอก” นั้น สืบเนื่องมาจากหลวงพ่อดำได้รับนิมนต์จากกลุ่มพุทธศาสน์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อแสดงธรรมในวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๓๑ หลวงพ่อต้องการธรรมะสั้น ๆ สักหนึ่งหน้ากระดาษเพื่อไปแจกให้แก่ผู้ที่มาฟังธรรม ทางกลุ่มฯ จึงได้คัดเลือกธรรมะสั้น ๆ จากหนังสือธรรมะของหลวงพ่อดำ และนำไปอ่านให้ท่านฟัง เมื่อฟังจบแล้ว ท่านยิ้มและกล่าวทันทีว่า “กุญแจดอกเอก”

ในช่วง ๒ ปีสุดท้ายนี้ หลวงพ่อดำทุ่มเทความพยายามในการปรับปรุงเกาะพุทธธรรมที่ทับมิ่งขวัญเป็นอย่างมาก ท่านกล่าวว่าสถานที่แห่งนี้เหมาะสมที่จะเป็นที่ผลิตผู้รู้ออกไปสอนคน และเป็นสถานที่ๆ เอื้อต่อการปฏิบัติธรรมอย่างยิ่ง ต่อไปภายหน้าจะไม่แพ้สถานที่ปฏิบัติธรรมแห่งใด ด้วยเหตุนี้หลวงพ่อดำจึงได้ไปจำพรรษาอยู่ที่ทับมิ่งขวัญในพรรษาสุดท้าย เพื่อควบคุมการก่อสร้างและปรับปรุงเกาะพุทธธรรมด้วยตัวของท่านเอง และในระหว่างนั้นหลวงพ่อดำจำเป็นต้องได้รับการรักษาจากแพทย์อย่างใกล้ชิด จึงเป็นเหตุให้ท่านต้องเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ และจังหวัดเลยประมาณเดือนละ ๒-๓ ครั้ง เพื่อรับการตรวจรักษาและนวดตามแพทย์นัด ในที่สุดหลวงพ่อดำได้อาพาธด้วยโรคปอดบวมแทรกซ้อนจนต้องเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาล

สมิติเวช ซึ่งเป็นการเข้ารับการรักษายาบาลในโรงพยาบาลเป็นครั้งสุดท้าย แม้หลวงพ่อดำจะอาพาธหนัก ท่านก็ยังคงห่วงใยเรื่องการเผยแผ่ธรรมะอันเป็นอุดมการณ์สูงสุดของท่าน เมื่อพวกเราไปกราบเยี่ยมอาการที่โรงพยาบาล ท่านได้ถามว่าตอนนี้คนอ่านธรรมะมากขึ้นแล้วใช่ไหม และท่านยังได้สั่งให้ถอดเทปธรรมะชุดสุดท้ายของท่านอันมีชื่อว่า “สูตรสำเร็จ” และให้พิมพ์เป็นหนังสือ ในขณะที่นั้นหลวงพ่อดำอ่อนเพลียมากและพูดน้อยมากแล้ว

หลังจากที่หลวงพ่อดำออกจากโรงพยาบาลสมิติเวชเมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๑ มาพักอยู่ที่วัดสนามใน อาการของท่านมีแต่ทรุดลง ทางกลุ่มฯ ไม่มีโอกาสได้พบท่านเนื่องจากพระภิกษุที่เฝ้าพยาบาลท่านต้องการให้ท่านได้พักผ่อนมากที่สุด เข้าวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๑ พวกเราจึงได้รับโทรศัพท์จากหลวงตามาก สุนทมนโธ ซึ่งเป็นศิษย์ที่เฝ้าพยาบาลหลวงพ่อดำอย่างใกล้ชิดแจ้งว่า หลวงพ่อดำต้องการให้ทางกลุ่มฯ จองตัวเครื่องบินไปจังหวัดเลย เทียวบินวันศุกร์ที่ ๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๑ โดยหลวงพ่อดำให้จองเพียงเที่ยวเดียวต่างจากทุกครั้งที่ท่านมักจะให้จองตัวไปกลับ ทั้งนี้หลวงพ่อดำได้กำชับมิให้บอกผู้ใด เนื่องจากไม่มีผู้ใดเห็นด้วยที่ท่านตัดสินใจกลับเมืองเลย เมื่อทราบความประสงค์ของหลวงพ่อดำแล้ว ทางกลุ่มฯ จึงได้ไปกราบเรียนขอให้ท่านพักอยู่ที่วัดสนามในสักระยะหนึ่งก่อน แต่หลวงพ่อดำตอบว่า

“ที่นี่ไม่ดีแล้ว ไปที่โน่นดีกว่า” พวกเราจึงดำเนินการตามความประสงค์ของท่าน ในขณะที่อาการของหลวงพ่อดูทรุดหนักแล้ว การเคลื่อนย้ายท่านต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังที่สุด เราได้เตรียมรถเข็นเพื่อให้ท่านได้นั่งในรถเข็นนั้น และใช้วิธีกรรรถเข็นไป เพื่อที่ท่านจะได้รับความสะดวกกระเทือนน้อยที่สุด เมื่อไปถึงสนามบินดอนเมือง ทางเจ้าหน้าที่ไม่ยินยอมให้หลวงพ่อโดยสารเครื่องบิน เนื่องจากสภาพร่างกายของหลวงพ่อในขณะนั้นทำให้ทุกคนหวັนวิตกว่า ความกระเทือนจากการเดินทางอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตของท่านได้ จำเป็นต้องมีแพทย์รับรอง พวกเราจึงได้ขอเจรจากับเจ้าหน้าที่และลงนามในสัญญาเป็นผู้รับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตของหลวงพ่อในระหว่างการเดินทาง หลวงพ่อจึงได้เดินทางไปจังหวัดเลย โดยมีพระภิกษุกลุ่มหนึ่งที่ได้เฝ้าพยาบาลท่านมาโดยตลอดและพวกเรา ร่วมเดินทางไปด้วย และนั่นคือโอกาสสุดท้ายที่พวกเราได้อุปฐากรับใช้ท่านขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

หากจะกล่าวถึงภูมิธรรมของหลวงพ่อแล้วก็ย่อมเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่พวกเราโดยปราศจากข้อสงสัยใดใดมาแต่เริ่มแรก แต่การที่ได้มีโอกาสทำงานรับใช้ท่านอย่างใกล้ชิดนี้ทำให้พวกเราได้ทราบถึงภูมิจิตของหลวงพ่อ อันเราจะขอเว้นไม่กล่าวถึงด้วยถือว่าเป็นประสบการณ์และความรับรู้ของแต่ละบุคคล หากจะพูดถึงบุคลิกภาพและอุปนิสัย

ของท่านแล้ว ก็คงจะเห็นพ้องต้องกันว่าท่านมีบุคลิกที่น่าเคารพเลื่อมใส มีความปกติกาย ปกติใจอย่างเห็นได้ชัด หลวงพ่อเป็นพระที่เรียบง่าย และมีความเกรงใจผู้อื่นอยู่เป็นนิจ ขณะเดียวกันท่านก็มีความกตัญญูต่อบุคคลที่ได้เคยช่วยเหลือเกื้อกูลท่าน ท่านมีความระลึกถึงและหาโอกาสที่จะตอบแทนความดีของบุคคลเหล่านั้นอยู่เสมอ และแม้ว่าหลวงพ่อก็มีความอ่อนโยนและเกรงใจผู้อื่น แต่ท่านก็มีความมั่นคงและเด็ดขาด

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่มีผู้กราบเรียนถามท่าน บางครั้งหลวงพ่อก็จะตอบทันทีเพียงสั้นๆ เช่นเมื่อถามถึงเคล็ดลับของการปฏิบัติ ท่านตอบว่าทำให้คนหมดคน เมื่อถามถึงเรื่องนิพพาน ท่านตอบว่านิพพานไม่ต้องทำอะไร การทำอะไรไม่ใช่นิพพาน เมื่อถามถึงเรื่องการฝึกแบบอุกฤษฏ์ว่าจำเป็นต้องเก็บตัวหรือไม่ ท่านตอบว่านั่นเป็นเพียงคำพูด หากเอาสติจ่ออยู่ที่จิตตลอดเวลา ก็เป็นการฝึกแบบอุกฤษฏ์แล้ว

การที่ได้มีโอกาสรับใช้หลวงพ่อย่างใกล้ชิดนี้ พวกเราถือเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต เพราะการได้เรียนรู้ถึงจิตใจของท่านเพื่อได้ย้อนกลับมาดูจิตใจของเรา นับเป็นการปฏิบัติธรรมอันอยู่นอกเหนือการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ท้ายที่สุดนี้ กลุ่มเทียนสว่างธรรมขอกราบขอบพระคุณคณะ
สงฆ์ อันได้แก่ พระอาจารย์คำเขียน สุวณฺโณ พระอาจารย์ทอง
อากาศโร พระอาจารย์สงคราม ธมฺมวโร พระมหาบัวทอง พุทฺธโสมโก
และพระภิกษุชาร์ลส์ นิโรธ ที่ได้เมตตาตรวจแก้ไขต้นฉบับ และ
ขอขอบพระคุณญาติมิตรหลายท่านที่ได้มีส่วนช่วยให้หนังสือเล่มนี้
สำเร็จลงด้วยดี นับตั้งแต่การถอดเทปและการจัดเตรียมต้นฉบับ โดย
มีคุณจิระ เตียประภากร คุณลาวัณย์ ณ สงขลา และคุณมาลี
แจ่มใส เป็นแรงสำคัญ ตลอดจนถึงการแปลต้นฉบับ ซึ่งทางกลุ่มฯ
ขอขอบพระคุณคุณศศิธร สุนทรวารักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด
ฉานวงศ์ และคุณทัศนีย์ ดีรัตน มา ณ ที่นี้

กลุ่มเทียนสว่างธรรม

สารบัญ

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑	๔
ถ้อยแถลงของผู้เรียบเรียงและจัดพิมพ์	๖

ภาคหนึ่ง : หลวงพ่อเทียน จิตตสุโท	๑๙
อัตโนประวัติ ลายมือหลวงพ่อ	๒๒
ประวัติ	๒๕
ความเป็นมาของเกาะพุทธธรรม	๘๗
การเผยแพร่ธรรมะในสิงคโปร์ :	๙๓
เมื่อหลวงพ่อเทียนพบอาจารย์เซน :	
การเดินทางไปสิงคโปร์ครั้งแรก	
การเดินทางไปสิงคโปร์ครั้งที่ ๒	๑๐๗
บันทึกการอาพาธ	๑๑๓

ภาคสอง : ธรรมะ	๑๑๙
การสนทนาธรรมระหว่างหลวงพ่อ	๑๒๑
และพระราชวรมุนี เจ้าคณะจังหวัดเลย	
ปัจฉิมโอวาท	๑๒๘
อริยสัจสี่	๑๓๐

ลัจจะลี	๑๓๐
เคล็ดลับการปฏิบัติ	๑๓๑
เทคนิคของพระพุทธเจ้า	๑๓๓
ความตาย	๑๓๖
สมถกรรมฐาน-วิปัสสนากรรมฐาน	๑๔๓
การแก้อารมณ์	๑๖๓
กุญแจดอกเอก	๑๙๐

ภาคสาม : ทัศนคติเกี่ยวกับหลวงพ่อก ๒๐๓

ประสบการณ์การปฏิบัติธรรมและธรรมะจากศิษยานุศิษย์	
ศิษย์ที่เป็นพระภิกษุ	๒๐๕
ศิษย์ที่เป็นฆราวาส	๒๗๕
ข้อเขียนของศิษย์ชาวสิงคโปร์ที่ตัดตอนมา	๓๔๔

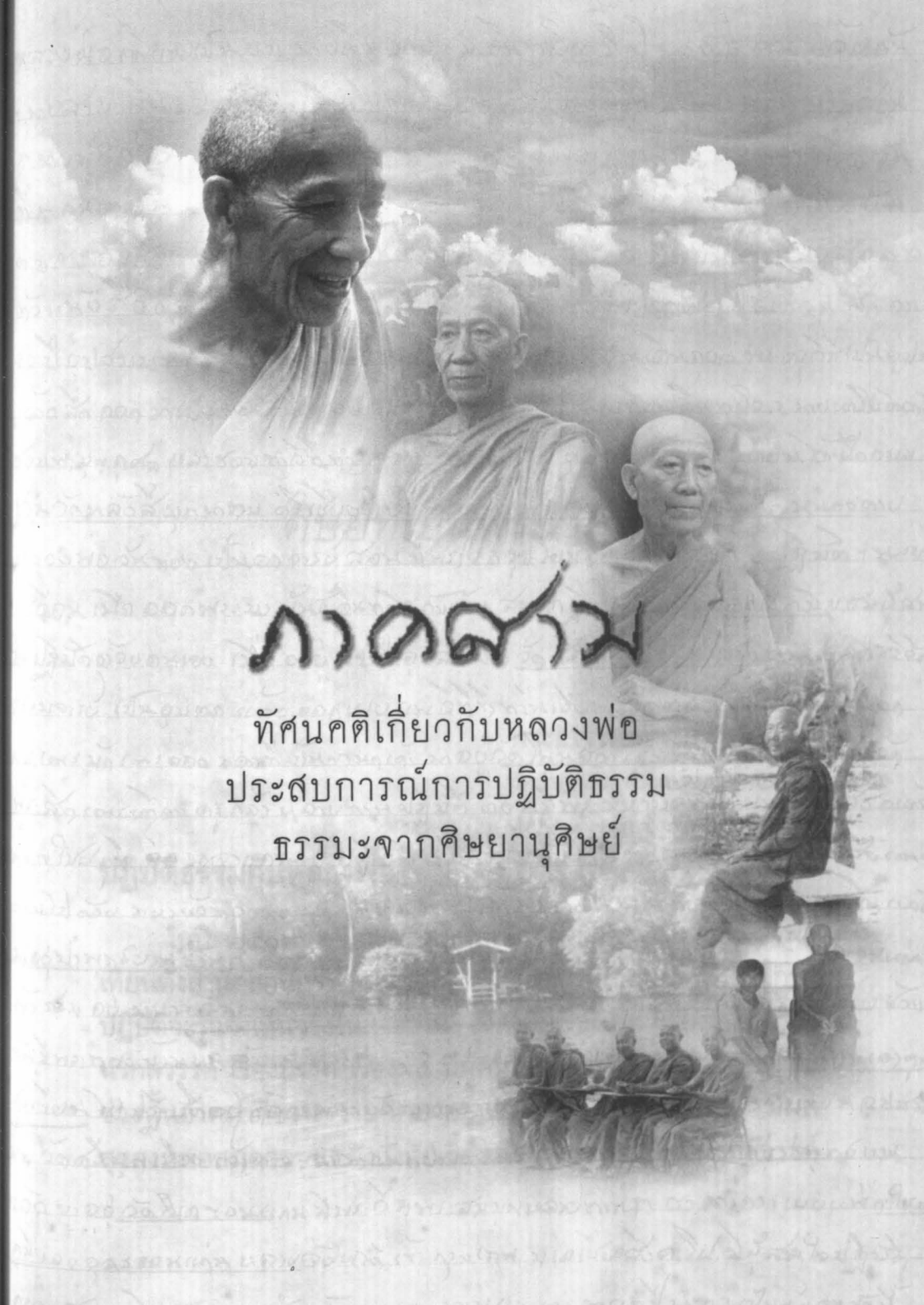
ภาคสี่ : PART FOUR ๓๕๓

คำนำ (Introduction)	๓๕๕
ประวัติหลวงพ่อกเตียน จิตตสุโก โดยสังเขป	๓๕๖
(Brief Biography of Luangpor Teean)	

ธรรมะของหลวงพ่อก (Miscellaneous Teachings)	๓๖๑
ปัจฉิมโอวาท (The Last Instructions)	๓๖๑
อริยสัจสี่ (The Four Noble Truths)	๓๖๓
เคล็ดลับการปฏิบัติ (The Secret Method of Practice)	๓๖๔
เทคนิคของพระพุทธเจ้า (The Buddha's Technique)	๓๖๖
กุญแจดอกเอก (The Prime Key)	๓๖๘
ข้อเขียนของศิษย์ชาวสิงคโปร์	๓๘๑
(Personal Contributions by Singaporean Followers)	

ภาคผนวก ๔๐๕

อารมณ์การปฏิบัติที่เป็นลายมือหลวงพ่อก	๔๐๖
ภาพหลวงพ่อกแสดงวิธีเจริญสติในอิริยาบถนั่ง	๔๐๗
ประมวลภาพ	๔๑๑
รายชื่อหนังสือธรรมะของหลวงพ่อก	๔๓๑
วัดในสายงานของหลวงพ่อก	๔๓๒

ศิษย์ที่เป็นพระภิกษุ

พระอาจารย์คำเขียน สุวณฺโณ
วัดป่าสุคะโต ตำบลท่ามะไฟหวาน
อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อ

ในปี ๒๕๐๘ ได้ยินแต่กิตติศัพท์จากผู้คนที่ทั้งหลายว่า หลวงพ่อ
เทียนตั้งสำนักสอนกรรมฐานอยู่ที่ป่าพุทธาน เมืองเลย ผู้ที่ไปศึกษา
ปฏิบัติจะรู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรม ไม่สงสัยเรื่องเกิด เรื่องตาย เรื่อง
นรกสวรรค์ เรื่องมรรค เรื่องผล มีผู้คนไปชักชวนให้ไปศึกษาดู เพราะ
ช่วงนั้นอัตมาก็ชวนขายศึกษาอยู่แบบพุทธธ เข้าถึงสมณะ มีผล
สุขสงบพอสมควร แต่ยังสงสัยเรื่องเกิดเรื่องตาย เรื่องนรกสวรรค์

และมรรคผลนิพพาน ทำให้คิดถึงหลวงพ่อยืนอยู่ตลอดเวลา พยายามหาโอกาสอยู่เสมอ

ต่อมา มีหลวงพ่อบุญธรรมซึ่งเป็นญาติกัน ก่อนที่ท่านยังไม่ได้บวชก็เคยพูดกันในเรื่องของกรรมฐาน พอท่านบวชก็ไปศึกษาอยู่กับหลวงพ่อยืนในช่วงต้นปี ๒๕๐๙ ตอนนั้นอาตมายังไม่ทันได้บวช ได้มีโอกาสไปศึกษาปฏิบัติธรรมกับท่านที่ป่าพุทธยาน จังหวัดเลย ท่านสอนให้สร้างจังหวะและเดินจงกรม ความรู้สึกตอนนั้นไม่ค่อยจะชอบการสร้างจังหวะ ตนเองเคยฝึกหัดแบบพุทโธ นิ่งนิ่งๆ เข้าถึงความสงบได้ไวดี แต่หลวงพ่อบอกท่านสอนไม่ให้เอาความสงบ สอนให้รู้สึกตัวอยู่เสมอกำหนดรู้ไปกับการสร้างจังหวะไม่ให้เข้าไปอยู่ในความสงบ เป็นการสวนทางกับวิธีที่ฝึกหัดมา บางทีไม่อยากจะทำ มันคัดค้านอยู่ในใจมาก ท่านก็พูดให้ฟัง ท่านก็ทำให้ดู คำที่ท่านพูดถึงความรู้ที่ท่านสอน เรายังไม่มี ยังทำไม่ได้ ความรู้ที่เราฝึก การกระทำที่เราทำ หลวงพ่อบอกว่าเอาทิ้งไป มันค่อยกินใจไปเรื่อยๆ บางทีท่านพูดทำท่ายมาก ท่านพูดว่า “คุณทำงานอยู่ที่บ้าน ถ้าคิดเป็นเงินจะได้เดือนละกี่บาท?” ก็ตอบท่านว่า อย่างน้อยก็ได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท “คุณมาอยู่ที่นี่มาปฏิบัติธรรม สร้างจังหวะ เดินจงกรม ให้มีสติสัมปชัญญะ ถ้าคุณไม่รู้อะไร จิตใจไม่เปลี่ยนไปจากเดิม อาตมาจะเสียเงินให้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท แต่ต้องทำจริงๆ นะ ให้ทำตามอาตมาสอนทุกอย่างนะ” ท่านพูดกับอาตมาอย่างนี้ ท่านอาจเห็นอาตมามีทิฐิมาก ในที่สุดก็ตกลงทำ ไหนๆก็ได้มาแล้ว ทดลองดู พยายามทวนความรู้สึกเดิมๆ ตั้งใจสร้างจังหวะเพื่อปลูกสติสัมปชัญญะ สร้างสติ มันก็ได้สติ จะไปเอาอะไรตั้งหลักทำไปเรื่อยๆ

เมื่อมันคิดก็รู้สึกตัวกลับมาอยู่กับการสร้างจังหวะ มันจะสงบก็รู้สึกตัว ไม่เข้าไปอยู่ในความสงบ รู้กายรู้ใจชัดขึ้น มีสติสัมปชัญญะมากขึ้น รู้ทันต่อกายเคลื่อนไหว ทันต่อใจที่มันคิด เกิดปัญญาญาณขึ้นมา รู้เรื่องรูป-นาม เรื่องกาย เรื่องใจ ตามความเป็นจริง ลำดับไปจนจบ อารมณ์รูป-นามเบื้องต้น จิตใจเปลี่ยนไปพ้นภาวะเดิม ความลึกลับสงสัยหมดไป รู้เรื่องสมณะและเรื่องของวิปัสสนา ความทุกข์หมดไป ๖๐% มั่นใจในคำสอนของหลวงพ่อบอกมาก ความรู้เก่าเดิมจิตจางไปหมด เคยเรียนคาถาอาคมเครื่องรางของขลัง เห็นว่ามันเป็นเรื่องสมมุติพิธีรีตองต่างๆ ที่เคยยึดมั่นถือมั่นวางได้ มีความเชื่อในการกระทำ รู้เรื่องบุญ เรื่องบาป เรื่องนรกสวรรค์ รู้เรื่องศาสนา พุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เหมือนกับแบกของหนักมา ๑๐๐ ก.ก. พอเกิดปัญญาญาณขึ้น น้ำหนักหลุดออกไป ๖๐ ก.ก.

เราทำเท่านี้มันหลุดได้ถึงขนาดนี้ ถ้าเราทำให้มากกว่านี้แล้ว มันจะเป็นอย่างไร มีความมั่นใจในการเจริญสติสัมปชัญญะแบบการเคลื่อนไหวมาก หลวงพ่อก็อธิบาย ท่านบอกว่า นี่มันเป็นอารมณ์ของกรรมฐานเบื้องต้นนะ อย่าไปหลงติดคิดว่าตัวรู้มากนะ ยังมีอยู่อีกมาก ต้องตั้งใจปฏิบัติต่อไป ให้บำเพ็ญทางจิตต่อ จึงจะรู้อารมณ์ของปรมาตม ท่านถามว่า ทำอย่างนี้รู้ได้ไหม เห็นจริงไหม เชื่ออาตมาหรือเชื่อตัวเอง ก็ตอบท่านว่า เชื่อตัวเอง หลวงพ่อฉลาดสอนให้มาเห็นความจริงของชีวิต ทุกคนจะต้องมารู้อย่างนี้จึงจะถูก การที่จะแสวงหาครูอาจารย์อีกต่อไปไม่มี เพราะได้บวชเรียนที่สมบูรณ์แบบที่สุดในชีวิต จากครูผู้อ่านหนังสือไม่ได้ เขียนหนังสือไทยไม่เป็น

ปฎิบัติของหลวงพ่อ

ในช่วงปี ๒๕๐๙ หลวงพ่อยังอ่านหนังสือไทยไม่ได้ อ่านได้แต่หนังสือลาว เขียนหนังสือไทยก็ยังไม่เป็น ท่านขยันหัดอ่านหัดเขียน ทั้งสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหา บางที่อาตมายังได้สอนอ่านให้ท่านหลายต่อหลายครั้ง หลวงพ่อสอนสิ่งใด ท่านก็ทำสิ่งนั้นได้ ทั้งพูดให้ฟัง ทั้งทำให้เราดู การใช้ชีวิตของท่านอยู่อย่างเรียบง่าย การนั่งนอน การขบฉัน การใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีระเบียบ เอาใจใส่ต่อลูกศิษย์ลูกหา ไม่เห็นแก่ความยากลำบาก เสียสละทุกอย่างทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ ขวนขวายใช้ชีวิตของท่านเพื่อผู้อื่น อยากจะให้รู้ธรรมะจริง แม้เวลาจะผ่านมาแล้วถึง ๓๐ กว่าปี ปฏิบัติของหลวงพ่อก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลง อาตมามีความเคารพนับถือว่าท่านเป็นผู้มีคุณอันยิ่งใหญ่ ไม่มีวันเสื่อมคลายได้ในชีวิตนี้

เหตุการณ์ต่างๆ ในสำนักป่าพุทธยาน

ผู้ที่ไปใช้ชีวิตอยู่ในป่าพุทธยานในครั้งกระโน้น ทุกคนมีความตั้งใจที่จะศึกษาปฏิบัติธรรมร่วมกันเหมือนคน ๆ เดียวกัน ไม่ได้ตั้งระเบียบติดไว้ประตูกฎเหมือนทุกวันนี้ อยู่กัน ๒๐-๓๐ ชีวิต เหมือนกับไม่มีคน เงียบสงบ จะไต่ถามกันก็ต้องระมัดระวัง มีแต่นั่งสร้างจังหวะและเดินจงกรม อาตมาเคยถามสามเณรที่นั่งสร้างจังหวะอยู่ เธอก็ยังไม่ค่อยอยากจะทำ

การสอนกรรมฐานของหลวงพ่อบนครั้งกระโน้น ให้มีแต่การกระทำเป็นส่วนใหญ่ เสียงเดินจงกรมในตอนเช้ามีด เสียงน้ำค้างหยดลงใส่ใบตอง ที่เมืองเลยมีน้ำค้างมาก ถ้าได้ยินเสียงน้ำค้างตกลงใส่ใบตอง ก็เป็นเวลาดีสามพอดิ ต่างชีวิตก็ลุกขึ้นปรารภความเพียร เสียงเดินจงกรมกับเสียงน้ำค้างตกลงใส่ใบตอง ดังต๊บบๆ แสงตะเกียงผ่านละอองน้ำค้างสลัวๆ วันหนึ่งช่างหมดงายๆ เหลือเกิน ได้รับรสพระธรรมที่เกิดขึ้นจากการเจริญสติ ได้คำตอบของชีวิตไปเรื่อยๆ

ที่อยู่อาศัยก็คือ กระท้อหลังเล็กๆ เวลาฝนตกก็เปียกบ้าง นิดหน่อย ได้สัมผัสกับการใช้ชีวิตที่ไม่ปรุงแต่งเกินไป การขบฉัน บางครั้งก็เอาน้ำในกาเทลงไปในน้ำพริกที่กำลังจะหมดไป เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า น้ำล้างบาตรก็ต้องเทรวมกันในภาชนะเดียว เพื่อนำไปล้างถ้วยชามอีกที ต่อไปก็นำไปรดน้ำต้นไม้ที่ปลูกเอาไว้ น้ำดื่ม น้ำอาบ อยู่ห่างจากสำนักประมาณกว่าหนึ่งกิโลเมตร เวลาไปอาบน้ำ ก็ต้องหาภาชนะสำหรับใส่น้ำกลับมาพร้อม พยายามช่วยตัวเองเต็มที่ พระผู้เฒ่าก็เห็นหัวกระป๋องใส่น้ำกลับกุฏิ พระหนุ่มก็ต้องหาบ ความยากจนทำให้เราใช้ชีวิตอย่างมีระบบโดยที่ไม่ทอดทิ้ง ไม่กลัวความทุกข์ยากลำบาก บางทีถุงพลาสติกที่ญาติโยมห่ออาหารใส่ในบาตรก็เก็บไว้นำมาสอดแซมหลังคารั่ว การปรารภความเพียรแน่วแน่มั่นคง กระตือรือร้นกันมาก ทางเดินจงกรมเป็นมันวาววับ ที่นั่งบนกุฏิเป็นรูปรอยนั่ง ถ้าได้นั่งสร้างจังหวะ และได้เดินจงกรม เหมือนหนึ่งว่าในโลกนี้มีตัวคนเดียว ไม่ถูกแบ่งแยกไปทิศทางอื่นเลย

เวลาที่ญาติโยมนิมนต์ไปขบฉันในบ้าน ไปประกอบพิธีต่างๆ เป็นเรื่องที่ฝึกความรู้สึกมาก คิดถึงการเดินจงกรม ที่นั่งบนกุฏิ ซึ่งให้แต่ความสงบร่มเย็น เป็นสง่า มีความภาคภูมิใจในเวลาที่ได้เดินจงกรม และในเวลาที่ได้นั่งสร้างจังหวะเจริญสติ รู้สึกว่าเป็นงานที่มีเกียรติในชีวิต ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย บางวันในขณะที่นั่งสร้างจังหวะในกุฏิ หลวงพ่อเดินไป จำได้ว่าเป็นเสียงฝีเท้าของหลวงพ่อ

“อยู่นี่หรือ?”

“อยู่ครับหลวงพ่อ”

“ทำอะไร?”

“สร้างจังหวะครับ”

“เห็นทั้งข้างนอกทั้งข้างในไหม?”

“ไม่เห็นข้างนอกครับ เห็นแต่ข้างใน”

“ถ้าอยากเห็นข้างนอกทำอย่างไร?”

“เปิดประตูออกครับ”

“เอ้า! ลองเปิดประตูออกมาดู”

พอเปิดประตูออก หลวงพ่อก็บอกว่า “ให้เห็นทั้งข้างนอกทั้งข้างในนะ อย่าให้เห็นแต่ข้างนอกและอย่าให้เห็นแต่ข้างในนะ ดูตรงกลางๆ นี้นะ” ว่าแล้วท่านก็เดินผ่านไปยังกุฏิอื่น ก็เข้าใจว่าหลวงพ่อพูดภาษาจิตใจคือ การดูกาย ดูจิตใจ การบำเพ็ญทางจิต ก็ต้องทำอย่างนี้ ถ้าเข้าไปอยู่ในความคิดก็ผิด ถ้าคิดออกไปข้างนอกตัวเกินไปก็ผิด ต้องเป็นผู้ดู อะไรเกิดขึ้นมาก็ให้ดูด้วยตาใน คือ สติและปัญญา คือ อย่าไปเอา อย่าไปเป็น

ตอนเช้า-ตอนเย็น หลังจากทำวัตรเสร็จ หลวงพ่อให้การอบรมทุกวัน ไม่มีเทปฟัง ไม่มีหนังสืออ่าน ได้ยินแต่คำสอนของหลวงพ่อ และลำดับจากสภาวะธรรมที่เกิดขึ้นจากการเจริญสติ จิตใจเปลี่ยนไปเรื่อย รู้เอง เห็นเอง

คำพูดที่หลวงพ่อคอยชี้คอยแนะประกอบกับการกระทำบำเพ็ญเพียร พูดภาษาธรรมฟังเข้าใจและพบเห็นเป็นได้ ทำได้ หลุดพ้นได้ การสอบอารมณ์ไม่ใช่คิดเอามาถาม มันพบเห็นมาด้วยผลของกรรมฐาน ไม่ใช่คิดมาจากจินตนาการด้วยเหตุด้วยผลอันใดทั้งสิ้น มันเป็นกฎตายตัวของธรรมชาติที่มันมีอยู่แล้ว คือตั้งต้นจากการเห็นรูป-นาม คือของจริงที่มันมีอยู่ เรารู้กฎเกณฑ์อันนี้ แล้วถูกฟุ้งไปเรื่อยๆ จนทุกข์หาที่ตั้งไม่ได้ ไม่มีตัวตนที่ไหน หลวงพ่อท่านสอนแต่เรื่องนี้ ชี้ให้เห็นชัด เหมือนกับจูงมือมาดู ไม่ไปเห็นโดยการคิดเดากันไป

เมื่อทุกข์มันไม่มีที่ตั้ง เขียวแห้งหมดยางพาะไม่ขึ้น เมื่อถึงที่สุดแห่งทุกข์ ไม่มีสิ่งใดที่จะทำอีก เรียกตามอาการที่มันเป็นว่า การดับไม่เหลือของนาม-รูป ไม่รู้ว่ามันอยู่ในตำราหรือไม่ นี่พูดตามอาการที่มันเป็น เรียกอย่างอื่นไม่ได้ คำสั่งสอนของหลวงพ่อชี้ชัดมากในเรื่องนี้ ไม่ใช่ท่านสอนให้รู้ให้เข้าใจแต่เพียงอย่างเดียว สอนให้เป็นจริงๆ เช่นกับว่า ปลิงมันเกาะดูดเลือดเรา แต่ก่อนเราไม่เห็นมัน แต่พอดีเหตุปัจจัยมันมี ทำให้ปลิงหลุดออกจากตัวเรา เราจึงรู้ว่า มันเป็นเรื่องสะอิดสะเอียนมาก แต่ขณะที่ปลิงเกาะอยู่เราไม่รู้ไม่เห็นมัน เหมือนกับที่เราปล่อยให้อกิเลสตัณหาอยู่ในใจเรา เมื่อเรารู้เราเข้าใจเห็นมันแล้วมันก็จะหลุดออกไป เราก็จะรู้สึกเหมือนที่เรารู้สึกกับปลิง มันเป็นแล้วจึงรู้

รู้แล้วก็ไม่ต้องไปถามใคร ชีวิตของคนเรามาจบลงที่ตรงนี้ โดยตั้งต้นศึกษาปฏิบัติธรรมตามแบบของการเคลื่อนไหวสร้างจังหวะ เดินจงกรม เจริญสติสัมปชัญญะ ทำแบบวิธีอื่นไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างนี้หรือเปล่า

อาตมาได้ถือเอาหลักการเจริญสติแบบการเคลื่อนไหว มีหลวงพ่อกับเป็นครู จะมีอยู่ในตำราหรือไม่ นั่น ท่านผู้รู้ทั้งหลายจงพิจารณาตนเอง เกิด การที่ลำดับเขียนไว้เป็นส่วนเล็กน้อยเท่านั้น ยังมีอีกมาก ยังไม่สมควรพูดในตอนนี อาตมายังขอรับรองว่าสักวันหนึ่ง ถ้าท่านทั้งหลายมีเวลานั่งสร้างจังหวะ เดินจงกรม เจริญสติ ดูการเคลื่อนไหว ดูใจที่มันคิด รู้เท่าทัน จับได้ไล่ทัน ปัญหาภาวะที่ท่านมีจะสลายภาพ จานนต่อหลักฐาน หมดพิษสง ได้รับอิสรภาพ ชีวิตเป็นอมตะ เหนือการเกิดแก่เจ็บตาย

งานสอนธรรมะของหลวงพ่อก็กระจายออกไปเรื่อยตามลำดับ จนเข้าสู่เมืองหลวงออกไปถึงต่างประเทศ ตราบใดที่ยังมีมนุษย์อยู่ในโลก จะเป็นชนชาติใดก็ตาม ถ้ามาศึกษาดูก็จะพบเห็นเช่นเดียวกันหมด ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายจงศึกษาดูเถิด จะอ่านหนังสือได้หรือไม่ได้ไม่สำคัญ

ขณะที่หลวงพ่อบำเพ็ญภาวนา หลวงพ่อก็ยังสั่งสอนอยู่ ท่านอุทิศชีวิตของท่านเพื่อผู้อื่นจริงๆ เมื่อครั้งหลวงพ่อยังไม่ทันได้บวช ก็ชวนชายที่จะให้คนทั้งหลายมาพบเห็นเรื่องนี้ อาตมาเคยได้ไปจำพรรษาที่บ้านเกิดเมืองนอนของท่าน มีคนเฒ่าคนแก่ คนหนุ่มรุ่นลูกหลานของท่านเล่าให้ฟัง นี่ยังไม่พอ ยังเห็นญาติหลังเล็กทำอย่างดี มีเป็นสิบๆ

หลัง ท่านสร้างขึ้นด้วยทรัพย์ส่วนตัว แล้วก็ให้ผู้คนมาอยู่ปฏิบัติ ตลอดทั้งจัดอาหารการขบฉันให้โดยที่ไม่ให้ผู้อื่นมีภาระ

ชีวิตของหลวงพ่อบุญครองคราวาส ก็เป็นผู้ที่มีฐานะอันจะกิน เป็นพ่อค้าใหญ่ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีเรือจักรขนาดใหญ่อ่องสินค้าในแม่น้ำโขง ขึ้นไปทางเหนือก็เกือบถึงหลวงพระบางทางใต้ก็แถบนครพนม สมัยก่อนเมืองลาวยังไปมาหาสู่ค้าขายกันได้ เป็นอิสระ สองฝั่งแม่น้ำโขงจะรู้จักนายฮ้อย* พ่อเทียน ชื่อหลวงพ่อดีจริงๆ ไม่ใช่ชื่อหลวงพ่อดิฉัน ชื่อหลวงพ่อดิฉัน แต่ประเพณีคนแถวเมืองเลยเมืองลาว เขาเอาชื่อของลูกคนโตมาประกอบ ลูกคนโตของหลวงพ่อดี นายเทียน คนต่อมาชื่อนายเตรียม หลวงพ่อดีมีลูกสองคน ตกลงหลวงพ่อดีได้ชื่อลูกมาประกอบ คนแถวนั้นเขาไม่นิยมเรียกชื่อกันตรงๆ เขาถือว่าเสียมารยาท นายฮ้อยพ่อเทียน เมื่อบวชเข้ามาก็ได้ชื่อว่าหลวงพ่อดิฉัน ถ้าเราไปเรียกว่า หลวงพ่อดิฉัน คนแถวเมืองเลยเมืองลาว เขาคิดว่าเราไม่เคารพ เป็นอย่างนี้กันทั้งหมด ในหมู่คนเมืองเลยเมืองลาว บางทีมาถึงหนองคายด้วย หลวงพ่อดีมีบ้านเกิดเมืองนอนอยู่ที่บ้านบุสม ตำบลบุสม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ตระกูลของหลวงพ่อดีอยู่ที่นั่นเป็นส่วนใหญ่

หลวงพ่อบุญครองคราวาส มีผู้เคารพเชื่อฟังมาก เป็นผู้ใหญ่อำนาจด้วย เรื่องทำบุญให้ท่านมักจะได้เป็นผู้ว่า สร้างอุโบสถหลังหนึ่งด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัว มีอะไรอีกมากที่ไม่ได้นำมาพูด ก็ไม่ได้คิดว่า

* นายฮ้อย : ภาษาถิ่นอีสานเป็นคำที่ใช้เรียกพ่อค้า

นำเรื่องนี้มาโอ้อวดแต่ประการใด เพียงแต่ให้เราเห็นว่าท่านก็เป็นคนเราธรรมดาๆ นี่เอง แต่มีความสามารถค้นพบสัจธรรมอีกผู้หนึ่งในยุคนี้สมัยนี้ เราท่านทั้งหลายจะได้เอาเป็นตัวอย่าง

เมื่อก่อนที่ไปศึกษากับหลวงพ่ หลวงพ่อก็คงจะพูดอยู่เสมอว่า เคยทำบุญ บวช ทำกุศลทำผ้าป่า สร้างโบสถ์วิหาร ทำทุกอย่างที่เป็นพิธีทำบุญ แต่มันไม่รู้ธรรมะแบบนี้ อาตมาก็มาคิดว่า เอ! ตัวเรานี้ไม่ได้ทำบุญเหมือนกับหลวงพ่ คงไม่มีโอกาสรู้ธรรม เห็นธรรม ที่แท้ไม่ใช่เลย จะเป็นคนจน คนมี ก็รู้ได้ทั้งนั้น ถ้าปฏิบัติจริงๆ ให้ได้สัมผัสกับสติสัมปชัญญะ ใช้เวลาเพียงพอ หลวงพ่ของท่านก็ยืนยันเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลา ทำลายต่อผู้คนทั้งหลาย เชิญชวนมาพิสูจน์ด้วยตนเอง

อาตมาขอพูดอีกว่าที่ได้มาเป็นลูกศิษย์ลูกหานี้ ไม่ใช่เพราะประวัติของหลวงพ่ ไม่ใช่เพราะกิริยามารยาท ไม่ใช่เพียงแต่ได้ยินคำพูด คำเล่าลือของผู้คนทั้งหลาย หากแต่เมื่อได้ทดลองวิธีการเจริญสติสัมปชัญญะแบบการเคลื่อนไหว เกิดผลแก่ตนเองมากมายหลายอย่าง จนถึงที่สุดคำว่าทุกข์ไม่มีเหลือเลย เพราะการกระทำแบบอย่างหลวงพ่เทียนสอน จะเป็นคำสอนหรือจะพูดว่า เป็นวิธีแบบพระพุทธรเจ้าสอนไว้ก็ไม่ผิด ไม่ได้ยกย่องหลวงพ่เทียน ไม่ได้โอ้อวด พูดถึงเรื่องที่มีมันเป็นไปได้ มีได้ ทำได้ ในชีวิตนี้ ไม่ใช่รอให้ตายลง ทุกคนทำได้ มีได้ เป็นได้

หลวงพ่เทียน เป็นครูผู้ฝึกสอนข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ทำตามที่ท่านสอนทุกอย่าง ให้สร้างจังหวะและเดินจงกรม เพื่อเป็นการปลุกสติ มีสติเห็นกายที่เคลื่อนไหว มีสติเห็นใจที่มันคิด ให้เป็นผู้ดูธรรมชาติสองอย่างนี้ สติสัมปชัญญะเป็นดวงตาภายใน เป็นผู้เฝ้าดูกายดูใจ จนเห็นธรรมชาติสองอย่างนี้ ได้คำตอบว่า เป็นเพียงแต่รูปธรรมนามธรรม เท่านั้น ไม่ใช่ตัวตนที่ไหน เป็นธรรมชาติล้วนๆ เห็นแล้วรู้จริงๆ เป็นแต่เพียง รูป นาม ตอบมันได้ หมดยปัญหา ผ่านได้

ต่อไปท่านสอนให้ดูทุกข์ ที่มีมันอยู่กับรูป และที่มีมันมีอยู่กับนาม เราก็ดูรูปก่อน ที่มีมันเป็นรูปธรรม เมื่อเรามีสติสัมปชัญญะดูรูป มันก็เห็นว่ามันเป็นรูปทุกข์ เป็นกองทุกข์ เป็นก้อนทุกข์ หายใจนี้ก็คือแก้ทุกข์ กินก็แก้ทุกข์ ตลอดถึง ยืน เดิน นั่ง นอน ก็คือแก้ทุกข์ ให้รูป และเห็นว่ามันเป็นรูปโรค การเจ็บไข้ได้ป่วยก็ต้องหาวิธีแก้ให้มันทุกข์ของรูปนี้มีแต่แก้ให้มัน ทำได้แต่เพียงนี้ จะละไม่ได้ เกินนี้ต้องบอกคืนมันไป นี่เป็นเรื่องของรูปธรรม ส่วนนามธรรมก็เห็นแจ้งอีกนั่นแหละ

ถ้าเราดูสภาพจิตใจ เหมือนกับว่าเรานั่งอยู่ในห้องกระจก อะไรเข้ามาก็เห็นทันที ใจหรือจิตใจแต่เดิมมันก็ปกติ แต่อาภรณ์มันจรมา คือ อาคันตุกะมันจรมา จะเป็นความดีใจ เสียใจ ก็เห็นมัน มันรัก มันโกรธ มันโลภ มันหลง ก็เห็นมัน เห็นทุกๆ อย่างเพราะเราเป็นผู้ดู ถ้าดูมันก็เห็นเห็นแล้วมันละได้ไม่เป็นไปกับมันไม่เหมือนกับดูรูปธรรมนะทุกข์ของรูปละไม่ได้ ทำได้แต่เพียงแก้ เช่นหิวข้าวก็ต้องกินข้าวแก้ แต่แก้อยู่อย่างนั้น จะไม่ให้มันหิวไม่ได้ ไม่เหมือนกับใจ จิตใจนี้ละได้

เด็ดขาดเลย ละที่เดียวไปได้ตลอดชีวิต จนไม่มีเกิด มีแก่ มีเจ็บ มีตาย นี่ถ้าเรามาศึกษาให้ถูกจุด ถูกเป้า มันไม่ยาก เหมือนกับกุญแจที่ใช้ถูกลูก มันก็เปิดออกได้ทันที ไม่เสียเวลา

หลักของสติปัฏฐานสี่นี้ ถ้าจะเปรียบเหมือนกับกุญแจก็ได้ หรือจะเหมือนเครื่องมือการเดินทางที่สมบูรณ์แบบ ผ่านได้ตลอด กาย เวทนา จิต ธรรมารมณ เป็นด่านกักขังมนุษย์ ยากที่จะพ้นไปได้ แต่ถ้าเราได้เจริญสติปัฏฐาน ทำให้มาก เอากาย เวทนา จิต ธรรม เป็นเวที สติสัมปชัญญะก็จะเป็นแชมป์ในเรื่องนี้ ได้ชัยชนะผ่านได้ตลอด เพราะรู้ว่ากาย เวทนา จิต ธรรม ไม่ใช่ตัวตนที่ไหน เป็นการสสารภาพ จ्ञานต่อสติ

ความจริงหนีความจริงไปไม่ได้ ความไม่จริงก็ทนต่อการพิสูจน์ไม่ได้ หลักของสติปัฏฐานสี่นี้ อุปมาอันหนึ่งก็คือ พืพากาศตุลาการที่เที่ยงตรง ทรงอำนาจแห่งความเที่ยงตรง ฟ้องทุกข์ ตัวกูของกู ตัวตน ยินดี ยินร้าย ดีใจ เสียใจ กิเลส ตัณหา ภพชาติ เกิดขึ้นไม่ได้ สติปัฏฐานนี้ ถ้าอุปมาอันหนึ่งก็คือ เป็นการคุมกำเนิดของทุกข์ ถ้าชื่อว่าทุกข์แล้วหาที่ตั้งไม่ได้ เพราะเห็นตั้งแต่ต้นแล้วว่า เป็นแต่เพียงรูปนาม พอเห็นว่าเป็นรูปธรรม เป็นนามธรรมตั้งแต่ต้น ก็กระทบกระเทือนไปถึงตัวทุกข์ทันที ลั่นคลอนไปเลย เป็นเรื่องเพื่อความสิ้นทุกข์ เป็นไปเพื่อความสงบ เป็นไปเพื่อความดับไม่เหลือแห่งทุกข์ทั้งหลาย

หลวงพ่อกับพระอาจารย์ทอง อาภากรโ หลวงพ่อเพียร อุตตปญโญ พระอาจารย์คำเขียน สุวณฺโณ และพระอาจารย์บุญธรรม อุตตมธมโม

พระอาจารย์ทอง อาภากรโร^๑

วัดสนามใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ประสบการณ์เมื่อได้พบกับหลวงพ่อเทียน

อาตมาเป็นพระบ้านนอก พ่อแม่เป็นชาวลาวโซ่ง ก่อนบวชก็ได้ทำบุญให้ทาน เข้าวัดตามประเพณีที่พ่อแม่เคยทำมา การปฏิบัติก็ยังไม่ได้ทำอะไรในขณะนั้น อาตมาบวชเมื่ออายุ ๒๒ ย่าง ๒๓ ปี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๔ อาตมาก็บวชเรียนอยู่วัดธรรมดา บวชมหานิกาย ที่จังหวัดอุดรธานี ได้ทำสมาธิกรรมฐานบ้าง แต่ก็ไม่เข้าใจ พอดีปีนั้น พ.ศ.๒๕๑๐ อาตมาจำพรรษาอยู่ที่วัดบ้านพรหม อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ ออกพรรษาแล้วก็ไปเรียนเทศน์ แต่ก่อนการจะเป็นพระนักเทศน์ต้องเรียนจากครูบาอาจารย์

บังเอิญมีโยมคนหนึ่งมาจากเมืองเลย เขามาเยี่ยมญาติที่นี่ เขาไปได้ยินหลวงพ่อเทียนพูดธรรมะกับท่านมหาบัวทอง เพราะท่านมหาบัวทองเป็นลูกศิษย์รุ่นแรกๆ ไปปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อเทียน เขานิมนต์มาแสดงธรรมะให้ญาติโยมฟัง แก่ก็คุยให้อาตมาฟัง คุยกันไปคุยกันมา อาตมาก็สะดุดใจว่าเป็นโยมก็พูดธรรมะได้ เราบวชมาตั้ง ๗ ปียังไม่รู้ ไม่เข้าใจธรรมะ ก็ชักสงสัย คิดอายุๆ เหมือนกัน เราเรียนคัมภีร์ เรียนตำรามาแล้ว มันอยู่ที่ไหน พระมหาบัวทองได้มหาเปรียญแล้ว ก็ยังไปเรียนธรรมะไปปฏิบัติธรรม แล้วธรรมะมันอยู่ที่ไหน ถ้า

เราอยู่เป็นพระบวชไปนานๆ เวลาไปแสดงธรรมะกับพระกรรมฐาน บางทีอาจจะติดเขาก็ตีได้ อาจจะเทศน์แล้วอายเขาก็ได้ ก็เลยคิดในใจว่าปีนี้เราต้องไปปฏิบัติธรรม ต้องไปศึกษาธรรมะกับหลวงพ่อเทียน ให้มันรู้ ให้มันเข้าใจก่อน เรื่องเทศน์ เรื่องอะไร ค่อยมาว่ากันทีหลัง

ตอนนั้นอาตมาคิดฝันไปว่า เมื่อไปปฏิบัติธรรมแล้วมันคงจะมีฤทธิ์มีเดช ดำดิน ล่องหน หายตัว อะไรอย่างนั้นได้ เพราะเรียนมาในตำราเขาว่า ปฏิบัติธรรมะจะมีหุทิพย์ ตาทิพย์ เราก็นึกว่ามันจะเป็นอย่างนั้นจริงๆ ถ้าเป็นอย่างนั้นก็คงจะเข้าทำดี ก็เลยตัดสินใจไปหาอาจารย์ มันมีอะไรอย่างหนึ่ง ตั้งความคิดไว้สูงมาก เป็นแรงผลักดันพาไป อาตมาไปหาหลวงพ่อเทียนที่ป่าพุทธาน จังหวัดเลย ไปถึงที่นั่นตอนเย็น ไปถามหาหลวงพ่อก็รู้ว่าท่านไปเปิดอบรมธรรมะให้ญาติโยมอยู่ที่บ้านบุสม อาตมาก็จะตามไป ตอนนั้นอาตมามีศรัทธาแรงกล้ามาก อยากจะเห็นว่าหลวงพ่อเทียนหน้าตาเป็นอย่างไร แต่พระที่วัดให้นอนค้างคืนก่อน พรุ่งนี้เช้าจะพาไปส่ง อาตมาก็ตกลงค้างคืนหนึ่ง ก็ได้คุยกับท่านมหาบัวทอง แต่ใจยังคิดอยู่ อยากพบหลวงพ่อเทียน

พอรุ่งเช้าก็ออกเดินทางไปหาหลวงพ่อเทียนที่บ้านบุสม ไปถึงที่นั่นประมาณ ๔ โมงกว่าๆ ยังไม่เพล ไปกราบท่าน ท่านถามว่ามาจากไหน? ก็บอกท่านว่า ผมบวชที่จังหวัดอุดรธานีบ้านเกิดเมืองนอน พ่อแม่อยู่ที่อุดรฯ ผมบวชแล้วก็ไปเรื่อย ๆ ศึกษาตามหนังสือหนังสือไปเรื่อย ๆ ผมบวชมาก็ ๗ ปีแล้ว มาจำพรรษาที่ชัยภูมิ ออกพรรษาแล้ว

^๑ เรียบเรียงจากบทสัมภาษณ์

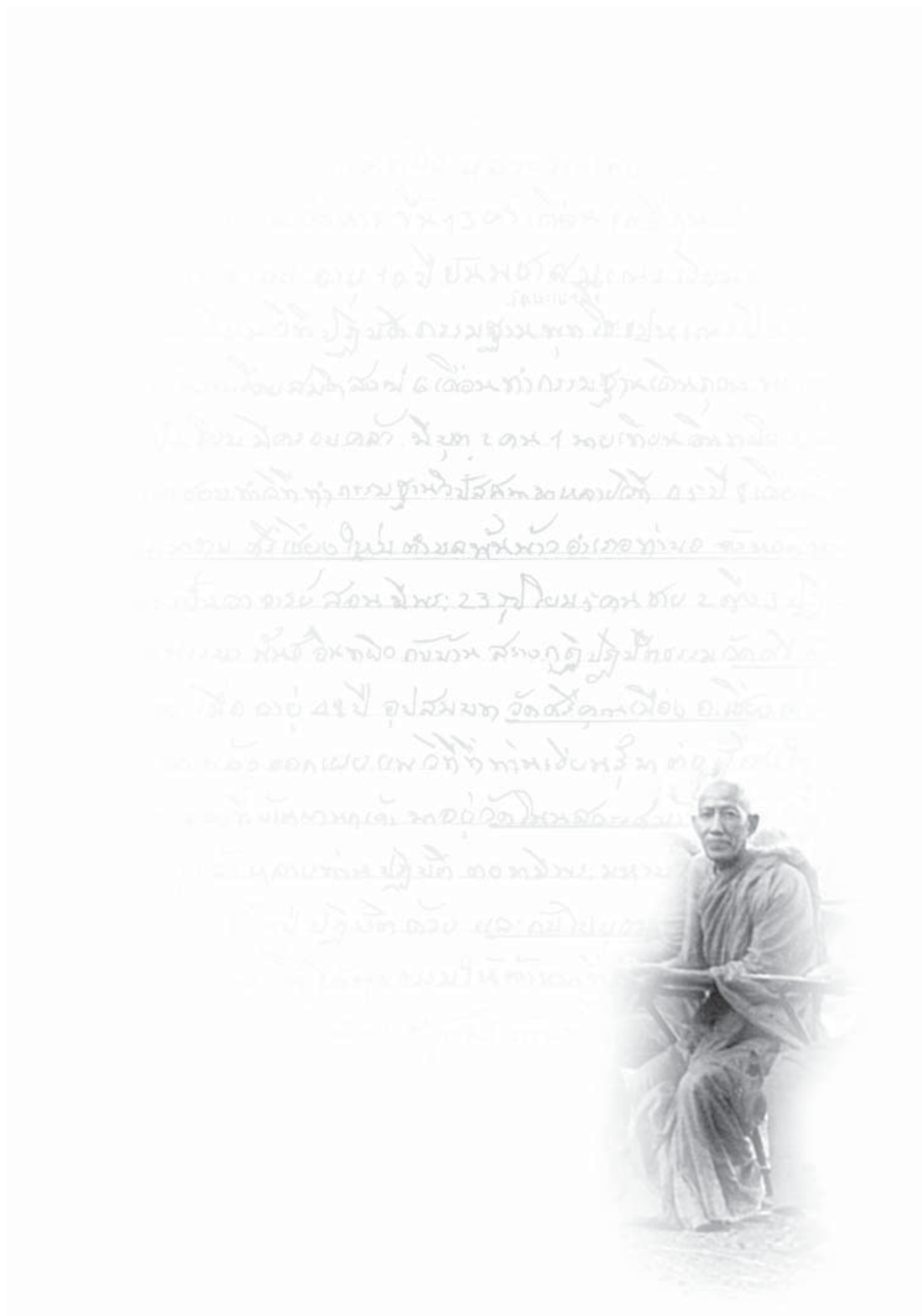

วิธีสอนเรา แต่เราไม่รู้หรืออก แม่เมื่อเดินจงกรมมันก็ยังมื่ออะไรๆ อยู่
อาตมานึกถึงพ่อ อาตมาเป็นกำพร้าตั้งแต่เด็กๆ อายุราวๆ ๕-๖ ขวบ
โยมแม่เลี้ยงมาตลอด ก็นึกถึงพ่อ โอ้...พ่อเราเกิดมาเป็นคนไม่รู้อะไร
เลย ไม่รู้ว่าตัวเองเกิดมาทำไม ไม่รู้ตัวเอง ไม่เห็นตัวเอง ถ้าเป็นสิ่งที่
ปั้นได้เหมือนกับดินเหมือนกับอิฐเหมือนกับปูน จะไปเอามาปั้นแล้วก็
เอามาทำใหม่ให้ดีเลย ตอนนั้นอาตมาคิด นึกถึงพ่อ แต่ก็ช่วยอะไร
ไม่ได้ ช่วยได้แต่เฉพาะตัวเราเท่านั้นเอง

ตามหลักจริงๆ แล้วช่วยไม่ได้ เสียชีวิตไปแล้วมันก็แล้วกันไป
แต่สิ่งที่เราทำ มันก็ได้กับเรา การบวชให้พ่อให้แม่นี่เป็นประเพณี แต่
พูดถึงการปฏิบัติธรรมแล้วมันไม่เกี่ยวกันเลย

เมื่ออาตมารู้อย่างนี้แล้ว พอได้อรุณรุ่ง หลวงพ่อก็ให้อาตมาออก
มาเลย กลัวจะเป็นตัวอย่างกับคนอื่น บางทีคนอื่นมาขอแล้วท่านไม่ให้
มันจะไม่ยุติธรรม ไม่ดี ท่านว่าอย่างนั้น เพราะยังไม่เคยมีใครทำ
มาก่อน มีแต่ปฏิบัติไปเรื่อยๆ อยู่กับท่านทำงานไปเรื่อยๆ ไม่มี
การเก็บอารมณ์ ท่านให้ออกมาก็ออก แต่ใจจริงยังอยากปฏิบัติคน
เดียว ท่านให้ออกก็ออก เพราะเราเคารพท่าน ท่านว่าอย่างไรก็ต้องทำ
ตาม ท่านให้ออกมาทำงาน ตอนปฏิบัติธรรมะใหม่ๆ ท่านยัง
ไม่ให้ดูความคิด หลังจากออกมาได้ ๔-๕ วัน ตอนนั้นกำลังฟุ้ง กำลัง
แรง กำลังเป็นจินตญาณ เป็นปีติ มันกล้า อยากจะอยู่คนเดียว เรื่อง
เทศน์ เรื่องอะไร ไม่ว่าใครจะจับอะไรมา จับพระไตรปิฎก หรือได้
เปรียญ ๙ ประโยคมา อาตมาไม่กลัวใคร อาตมารู้รูป-นามอย่างดี ไม่

เคยได้ประสบการณ์อย่างนี้ในชีวิต มันเป็นอย่างนี้เอง พระพุทธเจ้าสอนเรื่องการบวช มันอยู่ที่นี้เอง ถึงจะได้บวชเรียนมานาน ถ้ายังไม่ได้ทำอันนี้ ยังไม่รู้ไม่เข้าใจอันนี้ ถือว่าบวชนอกพุทธศาสนา เมื่อก่อนเราเรียนในตำราก็ว่ามีแต่ครั้งพุทธกาล มีแต่ในประเทศอินเดีย

หลวงพ่อก็ถามอาตมาว่า “ถ้าเป็นอย่างนี้กลับบ้านได้ไหม?” บอกท่านว่า “กลับได้ กลับพูดกับอาจารย์แล้ว” อาจารย์ของอาตมาบวชมานาน ๑๐ กว่าปีแล้ว แยกไปเรียนบาลีมา ได้เป็นอุปัชฌาย์ เป็นเจ้าคณะตำบล มีความรู้ทางวิชาการ ปรีชา หลวงพ่ออยากให้ไปสอน

อาตมารู้สึกคล้ายๆ ว่าตอนนั้นมันยังไม่จบลง เพิ่งเริ่มต้นเท่านั้นเอง ทำไมหลวงพ่อกับท่านพูดอย่างนั้น ท่านคงมีเหตุผล หลวงพ่อกับท่านอยากให้ไปพูดคุยกับโยมพ่อโยมแม่และญาติๆ พูดอะไรๆ ให้ฟัง อยากให้เอาประสบการณ์ อยากให้เอาธรรมะนี้ไปพูดให้คนฟัง สมัยก่อนเป็นอย่างนั้น เดียวนี้ท่านก็เปลี่ยนอีกอย่างหนึ่ง แต่อาตมาไม่เหมือนคนอื่น ถ้าคนอื่นหลวงพ่อยุ่ ไปเลย ตอนนั้นอาตมาบวชได้ ๗ ปีพอดี ท่านมหาบัวทองนี้เป็นรุ่นแรกๆ ต่อมาก็มีอาจารย์คำเขียน อาจารย์บุญธรรม อาจารย์สมหมาย รุ่นนี้ไล่ๆ กัน

หลังจากนั้นหลวงพ่อกับท่านให้ดูความคิด ปฏิบัติธรรมใหม่ๆ ถ้ารู้รูป-นาม เข้าใจรูปเข้าใจนามแล้ว เกือบทุกคนจะเป็นจินตญาณ บางคนมีปรีชาแรง บางคนไม่แรง ถ้าเป็นอย่างนั้น หลวงพ่อกับท่านไม่ให้ดูความคิด ท่านให้ทำงาน บางคนให้อยู่เฉยๆ แต่ความคิดท่านไม่ให้สนใจมัน ปล่อยมันไป มันคิดแต่สิ่งดีๆ ทั้งนั้น คิดไปเรื่องอดีต

บ้าง อนาคตบ้าง อะไรต่ออะไรที่จะไปสอนนั่นแหละ มันคิดขึ้นมาแต่หลวงพ่อกับท่านไม่ให้คิด ท่านว่าให้มันค่อยๆ เย็นลงๆ ให้มันสงบ หลวงพ่อกับท่านก็มีจิตวิทยาในการสอนเหมือนกัน ท่านมีวิจิตูจิต ดูผู้คนที่จะมาปฏิบัติ เดียวนี้เป็นอย่างไร จิตดีหรือไม่ คล้ายว่ามีอะไรหรือไม่เหมือนเดิมหรือไม่ ถ้าจิตของเรามีสภาพแบบนั้น คล้ายๆ ไม่มีอะไร เดียวนี้ไม่รู้เห็นอะไรทั้งนั้น ท่านจึงจะให้ดูความคิด

พระพุทธเจ้าตรัสรู้บำเพ็ญเพียรทางจิต เอาสติดูจิต ดูตรงนี้ ท่านก็มาแนะให้ดูตรงนี้ ท่านบอกว่า “คิดให้รู้ แล้วก็ปล่อยรู้” ท่านก็ให้ยกมือสร้างจิ้งหะ เคลื่อนไหวให้รู้สึกตัว ให้ดูความคิด ให้เห็นความคิด เท่านั้น ท่านก็หนีไปเลย

ตอนนั้นอาตมาดูความคิดอยู่ ๔ วัน ได้มาเห็นปรมัตถ์ เห็นวัตถุ เห็นอาการ ตอนเย็น มาเห็นตอนเช้า จิตใจมันเปลี่ยนแปลง ตอนเห็นรูป-นาม จิตใจก็เปลี่ยนแปลงอีกแบบ ตอนมาเห็นปรมัตถ์ จิตใจเปลี่ยนอีกแบบ ตอนนั้นอาตมากล้าแล้ว อ้อ! เราเป็นพระได้แล้ว เป็นเทวดาได้ พระมันอยู่ตรงนี้เอง มันไม่ได้อยู่ตรงหัวโล้น ห่มผ้าเหลือง มันอยู่ตรงนี้เอง มันเห็น

หลวงพ่อกับท่านสอน ใครมาปฏิบัติธรรม ก็ให้ดูจิตดูใจ ดูความคิดต่างๆ ถ้าจิตใจเปลี่ยนแปลงแล้วต้องรู้ต้องเห็นทุกคน อันนี้เป็นวิธีสอน เป็นวิธีถามผู้ปฏิบัติที่รู้ที่เห็นที่เข้าใจ ท่านถามเรา เราเป็นผู้บอก ท่านเองว่าเราเข้าใจปรมัตถ์ เข้าใจวัตถุ เข้าใจอะไรก็ตาม เห็นอะไรก็ตาม ก่อนนั้นเข้าใจว่า ใครเป็นพระก็ได้ โกงหัวนุ่งห่มผ้าเหลืองมาอยู่วัด พอได้ตอนเช้า อ้อ! พระยังงี้ก็ได้ จะเป็นผู้หญิง ผู้ชายก็ได้ นุ่งผ้า

สืออะไรก็ได้ เป็นคนชาติอะไรก็ได้ ภาษาไหนก็ได้ หรือถือศาสนาไหนก็ได้ ตอนได้รูป-นาม ยังไม่ชัด เข้าใจแต่ยังไม่ชัด พอตีมาเข้าใจปรมาตม์ รู้สึกมันชัดขึ้น เห็น เข้าใจอะไรละเอียดดีขึ้น

อาตมาดูความคิด จนเข้าใจปรมาตม์ เข้าใจวัตถุ เข้าใจอะไรต่างๆ พอเห็นแล้ว หลวงพ่อก็แนะนำให้ดูความคิด ให้ดูข้ามปรมาตม์ วัตถุอะไรต่างๆ มันจะมีอารมณ์เปลี่ยนอีก มีอารมณ์รับรู้เปลี่ยนอีก เราจะเห็นเห็นโลภะ เห็นโทสะ เห็นโมหะ หลังจากนั้นมันเปลี่ยนไปเลย มันรู้ มันเห็น มันเข้าใจไปตามขั้นตอนของมัน เรื่องเจ็บ เรื่องตาย เรื่องนรกสวรรค์ เรื่องทำบุญ ทำดี ทำแล้วเป็นอะไร ทำบุญด้วยกาย ด้วยวาจา แต่อาตมาไม่ได้รู้ไปแบบหลวงพ่อบอกว่า บางทีหลวงพ่อบอกว่ารู้เป็นขั้นเป็นตอนไป แต่อาตมาเข้าใจอีกแบบ

ตอนจิตใจเปลี่ยนครั้งที่สามนี้ไม่นาน มันเปลี่ยนไปเลย พอเห็นปรมาตม์ เห็นวัตถุ เห็นอาการ ในขณะนั้นเห็นโมหะ โลภะ โทสะ แล้วก็เห็นไปเรื่อยๆ เห็นศีล เห็นพวกกาม เห็นไปเรื่อยๆ จนรู้หมด จึงไปเข้าใจว่า พระพุทธเจ้าท่านสอนอะไร อาตมาอยู่คนเดียว ทำอยู่คนเดียว ไม่พูด ไม่คุย

มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพ่อบอกท่านอบรม ท่านพูดไปตั้งแต่ต้น เรานั่งฟัง เอ๊ะ! ทำไมมันไปตรงกับที่เราเห็น เมื่ออบรมเสร็จ อาตมาก็เข้าไปคุยกับหลวงพ่อก็ไม่กล้าหือ

ตั้งแต่นั้นสำหรับอาตมาใครจะพูดอะไร จะว่าอะไร ใครจะสอนอะไร อาตมามั่นใจว่า วิธีการที่ทำกับหลวงพ่อบอก ที่หลวงพ่อบอก เป็นวิธี

ที่ลัด เป็นวิธีที่ตรง เป็นวิธีที่ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีต้องอะไร คนจะได้ในสิ่งที่เขาได้ มันไม่ได้เกี่ยวกับ มาปฏิบัติอย่างนี้ เรื่องมรรคผล นิพพานที่เรากำลังสงสัย ที่เรากำลังวิ่งวุ่นแสวงหา กำลังชวนขายหากันอยู่นี้ มันไม่ได้เกี่ยวกับการเรียน เรียนก็ได้ ไม่เรียนก็ได้ อันนี้มันคนละอย่าง อาตมาก็เลยมั่นใจ

นับตั้งแต่แยกไปปฏิบัติคนเดียว รวมระยะเวลาแล้วประมาณ ๑ เดือนกับ ๒๐ วัน จากเปลือกถึงแก่น ในวันสุดท้ายนี้ อาตมากำลังนั่งส่วนใหญ่อาตมานั่ง เดินก็มีบ้าง นั่งสร้างจิ้งหะคล้ายๆ กับตัวเรานี้มันหมด มันอะไรไป แต่สติเรายังดี เรายังมีความรู้สึกอยู่ อาตมาคิดคนเดียวนะ เราบ้าหรือเปล่า เออ! คงไม่เป็นหรอกนะ ตาเราก็งงดู หูเราก็งงได้ยิน การไปการมาเราก็งงรู้ เราไม่เป็นบ้าหรอกนะ ทำไมเป็นอย่างนี้นะ ตอนนั้นมันยังไม่รู้ พอรู้แล้ว เอ้อ...อันนี้มันไม่ผิด พระพุทธเจ้าท่านสอนอย่างนี้จริงๆ ก็ไปคุยกับหลวงพ่อบอก ท่านบอก เอ้อ...

อย่างนั้นๆ แล้วท่านก็บอกว่าชาติสิ้น ภพสิ้น พรหมจรรย์จบแล้ว เมื่อ ก่อนหลวงพ่อบอกพูด พระพุทธเจ้าตัดผมครั้งเดียว พระพุทธเจ้าฆ่าคน แต่เราส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบุคลาธิษฐาน รู้ว่าตัดอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ไม่รู้ว่าจะตัดอะไร แต่พอเรามีประสบการณ์ จึงว่า อ้อ...อันนี้มันเป็นอย่างนี้เอง อันนั้นมันเป็นอีกอย่าง คุยกับหลวงพ่อก็ไม่ได้คุยอะไรมาก พอรู้อย่างนี้ท่านก็ปล่อยเลย

ในช่วงสุดท้ายนี้อาตมาดูความคิด ดูความคิดจิตใจของเรา มันจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ เป็นพัก เป็นพัก เป็นขั้นเป็นตอน แต่มันต้องมีอารมณ์รับรู้ ถ้าเรารู้โดยไม่มีอารมณ์รับรู้ รู้ลอยๆ แสดงว่า

มันไม่ถูกต้อง ยังผิด ต้องมีอารมณ์รับรู้ไปเรื่อยๆ เห็นไปเรื่อยๆ เรื่องศีลสิกขาอะไรนี้ มันรู้มันเข้าใจไปหมด อธิศีลสิกขา อธิจิตสิกขา อธิปัญญาสิกขา เรื่องทุกอย่างมันรู้ไปหมด แต่อาตมาพูดอย่างหลงพ้อไม่เป็น หลงพ้อท่านพูดต้องเป็นอย่างนั้นๆ แต่อาตมาเห็นคล้ายๆ ว่ามันหลุดไปเลย แต่หลงพ้อท่านก็เป็นอีกแบบ เป็นตอน เป็นตอนไป อาตมาก็เป็นอีกแบบหนึ่ง ทั้งหมดจิตใจเปลี่ยน ๕ ครั้ง มันเร็ว มันเห็นพอดีไปถึงสุดท้าย ไปรู้อาการเกิดดับ ที่หลงพ้อเคยพูด ที่เขาพูดว่า ตามันเห็นรูป มันเกิด มันดับ มันได้ยินเสียง มันเกิด มันดับ กายสัมผัสแล้วมันเกิด มันดับ อันนั้นมันในตำรา ใครๆ ก็พูดได้ อันนี้มันไม่เกี่ยว มันอีกแบบหนึ่ง

อาตมาจึงกล้ายืนยัน ถ้าหลงพ้อเสียไป อาตมาก็กล้ายืนยันว่าหลักการของท่านวิธีการของท่าน ถ้าเราทำจริงๆ ปฏิบัติจริงๆ จะเป็นใครก็ได้ บวชก็ได้ ไม่บวชก็ได้ ไม่เกี่ยวกับบารมี ไม่เกี่ยวกับวาสนา ไม่เกี่ยวกับอะไรทุกอย่างเลย มันคนละเรื่องกันเลย มันเป็นอย่างนี้เอง

การฝึกแบบอุกฤษฏ์ ให้รู้สึกตัว นี่เป็นเพียงคำพูด มันเป็นการเก็บตัว ไม่พูดไม่จา ไม่พูดคุยกับใคร อยู่คนเดียวในกุฏิ การทำความรู้สึกตัวจึงจะต่อเนื่อง อันนั้นเป็นการปฏิบัติภายนอกให้คนมองเห็น แต่ที่ความรู้สึกภายในจริงๆ แล้ว ถ้ามันต่อเนื่อง ถึงจะไม่ได้อยู่คนเดียว มันก็เป็นอุกฤษฏ์เหมือนกันนะ แต่มันก็ยากเหมือนกันนะ ทำให้ติดต่อกันตลอดอย่างนี้มันอาจจะเป็นไปได้ยาก แต่ถ้ามันเป็นไปได้ มันก็เป็นอุกฤษฏ์เหมือนกัน แต่ผู้ที่ไม่ยากมันก็เป็นไม่ยาก อยู่ไหนก็ได้ ใน ๑๐๐ คน อาจจะรู้สึกคนหรือ ๑๐ คนก็ได้ ตอนทำใหม่ๆ นี่ลำบากเหมือนกัน ความรู้สึกนี้มันก็ยังจับไม่ได้ ความคิดมันมาก มันยังสู้ความคิดไม่ได้ ความรู้สึกนี้มันน้อย พอทำไปนานๆ แล้วความรู้สึกมันก็ค่อยมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ใหม่ๆ บางทีมันถอยเลย ความรู้สึกตัวเกิดยาก

ตอนที่ฝึกกับหลวงพ่อดอนแรกนั้น ก็ออกมาเดินนอกกุฏิบ้างเหมือนกัน พอตอนช่วงท้ายๆ ตอนมาเก็บอารมณ์คนเดียวนั้น ส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในห้องกุฏิไม่ออกมา การฝึกก็ใช้อริยาบทเดินมากกว่านั่ง วันหนึ่งในขณะที่นั่งทำความรู้สึก นั่งทำความเคลื่อนไหว นั่งกำหนดอยู่ในขณะนั้นคล้ายๆ ว่า มันเร็วมาก คล้ายๆ มันเพียงแว็บเดียว มันไวเหมือนกับฟ้าแลบลงมา สมมุติถ้าเอาคำพูดของหลวงพ่ามาพูดก็เรียกว่า ธรรมะอีตใจเดียว

ในช่วงนั้นคล้ายๆ เรามีอะไรหนักๆ อยู่ นี่ แล้วเราถอดออกไป เรายืนทิ้งออกไป ตัวของเรามันเบา เราว่ามันเบา เพราะเราไม่เคยสัมผัสมาก่อน เราไม่เคยมีประสบการณ์อย่างนี้มาก่อน เราารู้สึกว่ามัน

แตกต่างกัน แต่สติมันมี ตัวสติมันอยู่ มันไม่ออกไป มันรู้เลยว่า เบาไป สติอันนี้ก็จะคงที่อยู่ตลอดเวลา แม้กระทั่งการหลับก็รู้

การเจริญสติอันนี้ ถ้าสมบูรณ์ดีแล้ว ความฝันเวลาหลับก็จะน้อยลงๆ หรือบางทีอาจจะไม่มีเลยก็ได้ ธรรมดาคนเราความคิดมันมาก แต่ถ้าเราเจริญสติไปๆ ความคิดมันก็น้อยลงๆ ในตำราเขาว่า พระอริยเจ้าหรือผู้รู้ผู้มีสติปัญญาแล้วไม่ฝัน เขาว่า อันนี้เราเอาตำรามาพูด เหมือนกับกลางวันฝันกลางวันคิด ในฝันนั้นก็รู้ คือคล้ายๆ กับความคิดนี้ เรารู้เราเห็น เราเข้าใจอันนี้ เราจึงรู้ในขณะที่มันฝัน

การเจริญสติโดยการยกมือไปมานี้ ถ้าเราไม่สะดวกที่จะยกมือ เราก็จับการเคลื่อนไหวอย่างอื่น เช่น พริบตา หายใจ อะไรก็ได้ มันทำได้หลายวิธี มันเป็นสากล เอาไปประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานได้ แต่ที่สำคัญคือ ให้รู้ รู้ในขณะที่นั้น รู้ในตัวเราเอง เราเคลื่อนไหว เราจะจับเอาที่ไหน จะจับอะไรให้รู้อย่างนั้น เราต้องเอาที่ใดที่หนึ่ง จุดใดจุดหนึ่ง ถ้าเราไม่มีจุดใดจุดหนึ่ง มันจับไม่ถูก ใจตัวรู้นี้สำคัญที่สุด ถ้าจับที่ใดที่หนึ่งแล้ว ส่วนอื่นเคลื่อนไหวก็ต้องรู้อยู่ดีเพราะมันสัมพันธ์กัน หากเกิดภายใน ถ้าทำงานแล้วมันรู้ ถ้าเป็นไฟฟ้าเปิดแล้วมันก็พริบไปเลย มันทำงานพร้อมกันไปเลย มันโยงกันนะ คล้ายๆ เชือก ถ้าเราตัดอันนี้ มันกระตุกหมดเลย

เราควรฝึกจิตของเราให้อยู่กับความรู้สึก ดูความคิดของเรา มันจะคิดก็ช่างมัน ไม่ใช่ไม่ให้คิด คิด แต่ก็ต้องให้ดูมันนะ เป็นผู้ดูอย่างเดียว ให้เราดูไปเรื่อยๆ แล้วก็ปล่อย พยายามฝึกอย่างนี้ไป มันจะค่อยๆ เลื่อนไปๆ จนถึงจุดนั้น

อันธรรมทั้งหลายมีเหตุเป็นแดนเกิด จะเกิดก็เพราะเหตุ จะดับก็เพราะเหตุ พระเราก็สอนกัน แต่เราไม่รู้เหตุของมันเลย พระท่านสอนกัน “เหตุปัจจัย อารมณปัจจัย อธิปัตติปัจจัย” มันหมดเหตุหมดปัจจัย มันไปไหนก็ 모르 ไม่มีใครตามเห็นสักคน รู้ก็ตามไม่เห็น ไม่รู้ก็ตามไม่เห็น ตรงนี้ถ้าเราบอกว่าจบ อันนี้ไม่ได้ละ คนไม่รู้เลย อันนี้คล้ายๆ กับเป็นการส่งเสริมให้คนทำชั่วมากขึ้น เป็นการทำความเข้าใจผิดให้กับบุคคลที่ยังไม่เข้าใจเพิ่มขึ้นอีก ฉะนั้นอุปายในการสอนนี้มันจึงแยบคาย อย่างที่เราคุยกัน หลวงพ่อท่านพูดว่า ไม่มีการไปไม่มีการมา ก็พูดได้แค่นี้แหละ เราจะบอกว่าตายแล้วไม่เกิด มันหมดเรื่องกันเท่านั้นเอง คนก็ไม่ทำอะไรเท่านั้นเอง เขว่ามันเป็นมิจจาทิฐิ คนทำดีไม่ได้ดี ทำบุญไม่ได้บุญ นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี เป็นคำสอนผิด ไม่มีการไป ไม่มีการมา ให้คิดเอาเอง คิดได้ก็คิด ไม่ได้ก็ไม่ได้ หรือศึกษาเอาเอง ให้รู้เองเป็นเอง หรือว่าให้รู้เอง เห็นเองจะดีกว่า คนอื่นเขาจะพูดอะไรก็ช่างเขา แต่ให้เรารู้เองเป็นเองดีกว่า สบายใจ เรามีอย่างนี้เป็นอย่างนี้เราก็สบาย เขาอยากไปเกิด ก็ให้เขาไปเกิดกัน เราไม่ไปไหนมาไหน เราอยู่ที่นี้จริงๆ แล้วคนเราถ้าเข้าใจเรื่องการจะหมดชีวิตจริงๆ แล้วมันสบาย ทุกอย่างมันทำงานสบาย แต่เดี๋ยวนี้คนเราไม่เข้าใจก็ทำด้วยความไม่เข้าใจ ทำแบบไม่รู้ ถ้าทำแบบผู้รู้ก็ทำอีกแบบหนึ่ง ผู้รู้มันมี แต่ผู้ที่ไม่รู้ถึงทำอยู่ก็ยังไม่รู้ ทำอยู่ก็ยังไม่แน่ใจ แล้วก็ยังไม่มั่นใจอีกด้วย แต่ผู้รู้แล้วยังไม่มั่นใจ ทำก็มั่นใจ ไม่ทำก็มั่นใจ เพราะรู้แล้วนี้ ทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้ มันง่ายๆ จริงๆ แล้ว พระพุทธเจ้าสอนให้ทำงานๆ ถ้าเราไปถึงจุดนั้นจริงๆ พระพุทธเจ้าท่านสอนง่ายๆ จนไม่มีอะไรที่จะพูดเลย หรือจนไม่มีอะไรที่จะสอนกันเลย จะ

ให้เอาอะไร ไม่มีอะไรที่จะเอา พุดง่ายๆ พระพุทธเจ้าท่านสอนให้หยุด ไข้ไหม ท่านสอนคน สอนให้หยุดนี้ แต่คนเราไม่หยุด ไม่ยอมหยุด ถ้าหยุดแล้วมันก็หมด ไม่มีอะไร แต่ร่างกายก็ยังไปได้อยู่ ยังทานอาหาร ยังทำหน้าที่ปฏิบัติอะไรต่ออะไรได้อยู่ ร่างกายก็ยังเคลื่อนไหว แต่ภายใน มันนิ่งอยู่ มันไม่เอาแล้วไข้ไหม มันเย็นแล้ว มันหยุดแล้ว มันพอแล้ว เราจะบอกว่ามรรคผลนิพพานก็ได้ อะไรก็ได้ ไม่มีการเกิด ไม่มีการตาย ไม่มีการแก่ ไม่มีการเจ็บ ไม่มีการไป ไม่มีการมา มันเป็นคำสมมุติ คำพูดมันกว้างออกขยายออกไป

จะนั้นขอให้พวกเราทั้งหลายจงฝึกให้เป็น เตรียมพร้อมไว้ก่อน พยายามทำสิ่งที่มันมีอยู่แล้วให้ปรากฏออกมาเสียก่อน เมื่อถึงเวลาที่มันจะหมดลมหายใจจริงๆ มันก็จะง่ายจริงๆ

หลวงพ่อเพียร อตฺตปญฺโญ^๑
วัดป่าสันติสุขนาราม ตำบลปากชม
อำเภอปากชม จังหวัดเลย

อาตมาเกิดประมาณ พ.ศ.๒๔๔๘ ที่บ้านปากชม จังหวัดเลย บิดาชื่อจันทร์อ้วน พุทธทศศรี มารดาชื่อกี มีพี่น้อง ๕ คน อาตมาเป็นคนโต ได้บวชเมื่ออายุ ๒๐ กว่าปี ในขณะนั้นหลวงพ่อเพียรยังเป็นเณร และมาเรียนปริยัติกับอาตมา อาตมาบวชได้ ๒ พรรษา แล้วก็สึกออกมา หลังจากนั้นก็มีครอบครัว มีภรรยาชื่อคัมภีร์ และมีบุตรชาย ๔ คน บุตรสาว ๑ คน จนอายุได้ ๕๐ กว่าปี จึงได้ชื่อว่าอุปาสกพันธ์ อินทผิว มาเปิดสอนธรรมะที่บ้านบุษม อาตมาในขณะนั้นเป็นฆราวาสอยู่ สนใจ จึงมาปฏิบัติธรรมกับท่าน ตอนนั้นใช้เวลาประมาณ ๘ วัน จึงเข้าใจรูปนาม เห็นรูป เห็นนาม ก็เห็นทุกข์ ทุกข์ อนิจจัง อนัตตา อันนี้เห็นมันเกิด มันดับ นี่แหละอันนี้ ก็มาเห็นความคิด ก็เห็นสมุทัย เหตุให้เกิดทุกข์ หลังจากนั้นได้บวชเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๔ และปฏิบัติต่อไป ท่านก็แนะแนวทางให้ ก็เห็นปรมาตม เมื่อหมดอารมณ์ปรมาตมให้ดูศีล ศีลชั้น ๓ สมานศีลชั้น ๓ ปัญญาชั้น ๓ ก็ดำเนินไปจนเห็นศีลชั้น ๓ สมานศีลชั้น ๓ ปัญญาชั้น ๓ อันนี้

ศีลอันนี้มันเป็นศีลของมรรคผลนิพพาน ไม่ใช่ศีลสมมุติ อันศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ อันนี้เป็นศีลสมมุติอยู่ในโลก เมื่อ

^๑ เรียบเรียงจากบทสัมภาษณ์

เห็นศีล เห็นสมาธิ เห็นปัญญา แล้วก็เห็นอสังขารกิเลส มันตัดเลย ทั้งกามาสวะ ภวาสวะ อวิชชาสวะ มันพันหมด พันจากอวิชชา ถึงที่สุดของทุกข์ หลังจากที่ปฏิบัติมาราว ๑๐ ปี ตอนนั้นอาตมามีความรู้สึกต่อหลวงพ่อว่าเป็นครู เป็นพ่อ เป็นผู้ให้กำเนิดอาตมาในทางธรรม และอาตมามีความมั่นใจว่า สิ่งที่ได้พบนี้คือพระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้

ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค แน่นนอน เป็นอย่างนั้นนะ ครบหลักสูตร มันเห็นทุกข์ เห็นเหตุให้เกิดทุกข์ เห็นความดับทุกข์ เห็นทางไปสู่ความดับทุกข์ เป็นแบบนั้น อันนี้แนวทางมัชฌิมาปฏิปทา อันนี้ท่านพูดเป็นหลักสูตร เราต้องทำไปอย่างนั้น การปฏิบัติก็ไม่มีอะไรยาก มีการสร้างจังหวะ แล้วก็มัสติปัญฐานสี่ ดูกาย เวทนา จิต ธรรม ดูกายเคลื่อนไหว ให้เห็นกายในกาย ดูเวทนา ให้เห็นเวทนาในเวทนา ดูจิต ให้เห็นจิตในจิต ดูธรรม ให้เห็นธรรมในธรรม ส้อย่างนี้เอาให้ได้ ได้หลักสี่นี้แล้ว ครั้นตั้งใจจริงๆ เป็นได้ เข้าถึงได้

การทำต่อเนื่องตลอด มันพอเวลาใด มันเกิดเวลานั้น นั่นคือเป็นสันติภูมิ ผู้ศึกษาและผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นเอง ไม่ใช่คิด ไม่ใช่เดา ไม่ใช่คาดคะเน มันรู้เองนะ รู้เองจากความรู้อันนี้เท่านั้น มันมีอยู่แล้ว ร้อย่างพุทธะผู้รู้ ร้อย่างนี้ เห็นอันนี้ เข้าใจอันนี้

การปฏิบัตินี้ ต้องมีศรัทธาเป็นพีช มีความเพียรเป็นน้ำฝน มีhiri เป็นแอกและคันไถ มีใจเป็นเชือก มีสติเป็นผาลและปฏัก และมีนา คือบุคคลใดแล้ว ผาลคือทางคือความเชื่อ ศรัทธาคือความเชื่อ วิริยะ

คือความเพียร ขันติคืออดกลั้น แต่คนเรามันไม่อด มันมีเหตุขึ้นมาแล้ว มันโกรธขึ้นมา มันถอนไม่ออก การปฏิบัติต้องทำจริง มันถึงจะรู้ของจริง ไม่ใช่ของเล่น เป็นของจริง เอหิปัสสิโก เป็นสิ่งที่ควรกล่าวให้ผู้อื่นทำตามได้ ถ้ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้ มันเป็นอย่างนี้แหละของจริง หากผู้ใดมีศรัทธา เขาจะมาเห็นอันนี้ หากไม่มีศรัทธา มันก็ไม่เห็นนะ ผู้ใดก็ทำได้ ผู้ชายก็ทำได้ ผู้หญิงก็ทำได้ ท่านจึงว่าพี่น้องกันเกิดร่วมท้องเดียวกัน ก็ทำได้เหมือนกัน ถ้าฝึกทุกๆ วัน เหมือนเสืออยู่ในป่า

ธรรมของจริงก็มีอยู่ในตัวเราแหละ จะไปหานอกตัวไม่ได้ ไม่มีจริงๆ ครั้นหาในตัว ในตัวรู้นี้ มันมีจริงๆ อย่าชี้เกียจทำ เอาชี้เกียจทิ้งซะ เอาทิ้งมันก็ทิ้งได้ พวกเราอย่าประมาท ความประมาทเป็นบ่อเกิดแห่งความตาย ต้องเอาขันติ อดเอา พยายามเพียร เพียรปฏิบัติ ต้องทำเรื่อยๆ นิ่งก็ไม่หยุด ดูมันนะ นอนก็ดูมันนะ ยืนก็ดูมันนะ เดินก็ดูมันนะ ดูเรื่อยๆ หากเราเห็นเราก็ทันมัน หากไม่เห็นมันก็ไม่ทัน ให้มันทัน มันก็ทันความคิดนะ ความคิดพาให้เป็นทุกข์ พาให้ชี้เกียจทุกคนทุกข์เพราะความคิดทั้งนั้น เอาความรู้อันนี้แก้มัน มันคิดออกไปก็ไม่ไปกับมัน ให้มันไป แต่เราอย่าไปนะ ดูความรู้ให้มันกลับมา ตั้งสติให้มันรู้เข้าไปหลงกับมัน ครั้นหลงไปแล้วมันจะต่อเนื่องกันไปเลย คิดแล้วก็คิดอีก เป็นเรื่องเป็นราว อันนั้นเป็นทุกข์ ทุกข์แล้วนะ ครั้นคิดก็ทุกข์ ครั้นดับได้เป็นสุข เป็นอย่างนั้น นี่แหละหลักปฏิบัติ

พระอาจารย์สงคราม ฐมวโร

ป่าช้ากิ่งอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ประวัติย่อๆ ของหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก

มีเพื่อนพระรูปหนึ่ง บอกเล่าให้ฟังว่า มีหลวงตารูปหนึ่ง ปฏิบัติธรรมด้วยวิธีที่แปลกจากสายอื่น โดยการยกมือเคลื่อนไหวไปมาแบบวิธีธรรมชาติ ไม่ให้อยู่เฉยๆ เดินก็ให้เดินแบบธรรมดาๆ ง่ายๆ สบายๆ ไม่มีพิธีรีตองมาก แต่ก็เน้นที่จิตใจเป็นสำคัญ เมื่อสมัยก่อนฟังแล้วรู้สึกเฉยๆ ไม่มีจุดสนใจอะไรมากนัก ขณะนั้นยังเป็นพระบ้านอยู่

เมื่อประมาณปี ๒๕๑๖-๒๕๑๗ ได้มีโอกาสมาร่วมปฏิบัติธรรมกับพระวิปัสสนาจารย์ที่วัดกระโจมทองจัดขึ้น ตรงกันข้ามกับวัดสนามใน ปัจจุบัน ได้พบเห็นหลวงพ่อเทียนครั้งแรกตอนนั้น มีเพื่อนพระชี้บอกให้ดูกริยาอาการของท่าน ระหว่างพบใหม่ๆ ก็เหมือนหลวงตาทั่วไป ในความรู้สึกส่วนตัวครั้งนั้น ในช่วงนั้นไม่เหมือนปัจจุบันนี้ ท่านไม่มีบทบาทชื่อเสียงในการเผยแพร่เหมือนสมัยนี้ เทป หนังสือธรรมะของท่านไม่มากนัก ผู้แสวงหาสัจธรรมก็ไม่รู้จักท่าน อาตมาได้เพียงแต่แอบมองท่านห่างๆ ปิดอบรมแล้วก็จากกันไป

เมื่อกลางปี พ.ศ.๒๕๒๒ พรรษาที่ ๑๗ ของการบวช ได้มาพบหลวงพ่อก็คือครั้งที่ ๒ ที่วัดป่าหลังเขา บ้านบุษม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เริ่มศรัทธาเลื่อมใสสนใจการปฏิบัติจริงบ้างแล้ว จังหวะเหมาะที่ท่านเปิดอบรมที่นั่นพอดี มีผู้ปฏิบัติเก่าและใหม่ไปร่วมหลายคน ความรู้สึกส่วนตัวซึ่งมีต่อหลวงพ่อขณะนั้นรู้สึกเฉยๆ ไม่มีอะไร

แปลกใหม่ไปกว่าพระอื่นๆ ในวัดอื่นๆ จะมีก็เพียงรูปแบบเล็กๆ น้อยๆ พูดยให้ฟังบ่อยๆ กว่าที่อื่นก็เท่านั้น ฟังก็เอาแต่หูเนื้อฟังไม่ได้เอาใจฟัง เหมือนเดี๋ยวนี การดูก็เช่นเดียวกันใช้แต่ตานอก มองออกนอกตัวอยู่ตลอด ไม่ค่อยได้สนใจมองย้อนกลับเข้ามาดูตัวเองเลย เท่าที่สังเกต จึงมีแต่ความทุกข์ความสับสน ไม่เห็นคุณค่าส่วนในของผู้มีธรรม

ประวัติส่วนตัวหลวงพ่อ ตั้งแต่พบเห็นครั้งแรก ช่วงกลางและครั้งสุดท้ายถึงปัจจุบัน ท่านจะปฏิบัติสม่ำเสมอมาตลอด ขณะไหนเมื่อใด ได้พบเห็นหลวงพ่อรู้สึกว่ามีความละเอียดต่อตัวเอง ต่อปฏิบัติของท่านที่แสดงออกให้เราเห็น ชีวิตประจำวันของท่าน จะเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายเท่าที่อยู่เป็นประจำ ส่วนประวัติละเอียดนั้น ท่านเคยเล่าให้ฟังบ้างเป็นครั้งคราว

สมัยก่อนๆ ท่านบวชเป็นสามเณร เมื่ออายุ ๑๑ ปี เคยทำกรรมฐานกับพระผู้ใหญ่ซึ่งเป็นญาติใกล้ชิด โดยไปเรียนคาถาอาคมหลายอย่าง บรรยายธรรมบางครั้งท่านก็นำเอาประวัติประสบการณ์มาเล่าสู่ผู้ปฏิบัติฟัง เรื่องการทำบุญให้ทานรักษาศีลตามประเพณีที่เคยกระทำ รวมทั้งการสร้างโบสถ์ก็เคยทำมาแล้ว ว่าได้บุญมากเป็นพิเศษ ครั้งสุดท้ายได้มาเจริญสติแบบการเคลื่อนไหว ได้เข้าใจสังขาร เข้าใจรูป-นามตามความเป็นจริง มั่นใจในสังขารซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างหายสงสัย กล้ารับรอง ทำทนายให้ผู้สนใจศรัทธาพิสูจน์อยู่เป็นประจำเรื่อยมา จะมีผู้สนใจแสวงหาสังขารมาปฏิบัติกับท่าน อยู่เสมอเป็นประจำไม่ได้ขาด ระยะเวลาหลังมีผู้รู้ตามเห็นตามกันมาก ที่เขียนมานี้ไม่ละเอียดนัก เป็นแต่ได้รู้เห็น อยู่ร่วมช่วงเวลาสั้นและน้อย

กิจวัตรประจำวันของท่าน สมัยก่อนเคยจำพรรษาปฏิบัติอยู่ร่วมกันกับท่าน อายุท่านยังไม่มาก ร่างกายยังแข็งแรงอยู่ ตื่นเข้ามาก่อนทำวัตรจะเห็นท่านปรารภความเพียร เติบงกรรมเป็นประจำไม่ได้ขาดทุกวัน จะสอนโดยการปฏิบัติให้ดู อยู่ให้เห็น เป็นส่วนมาก เป็นพระผู้เฒ่าที่ขยัน อยู่เฉยๆ ไม่เป็น ไม่ว่าจะเป็นส่วนร่างกายหรือจิตใจ ต้องหางานทำอยู่ตลอดทั้งวัน ได้เวลาก็จะทำวัตรไม่ได้ขาด ทำวัตรแปลบก็จะมีบรรยายธรรมภาคปฏิบัติทุกวันเช้าเย็น เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้ปฏิบัติเกิดศรัทธา มีกำลังใจในการศึกษาปฏิบัติยิ่งๆ ขึ้นไป การฉันอาหาร ไปไหนมาไหน เข้าใจว่าเป็นการปฏิบัติธรรมหมด เข้าใจว่าเป็นการสอนธรรมแก่ผู้พบเห็นตลอด อันนี้เป็นความรู้สึกส่วนตัว กิจวัตรประจำวันอื่นก็เหมือนกับพระอื่น จะต่างกันอยู่ตรงที่ว่าท่านมีสติรู้สึกตัวต่อเนื่องเป็นระยะยาวนานต่างกันเท่านั้น

ความประทับใจเกี่ยวกับหลวงพ่อที่เคยอยู่ร่วมกันที่เห็นได้เด่นชัดคือ ท่านจะอยู่อย่างไม่มีทุกข์ อยู่อย่างอิสระทางด้านจิตใจมากที่สุด จะอยู่ไหน ไปไหน ก็อยู่ไปอย่างสบาย ควบคุมความรู้สึกได้ดีมาก ไม่ว่าอยู่ในอิริยาบถน้อยใหญ่ ยืน เดิน นั่ง นอน จะปฏิบัติอยู่อย่างเสมอต้นเสมอปลายมาตลอด จะพูดน้อย พูดในสิ่งที่จำเป็นเป็นสาระเท่านั้น ไม่คลุกคลีกับหมู่คณะตั้งแต่เริ่มเห็นมา เมื่อมีธุระจำเป็นจะไปพบกับใครก็พูดเฉพาะเรื่องที่ต้องการเท่านั้น มีความพร้อมเรื่องสติรู้สึกตัวอยู่เสมอ

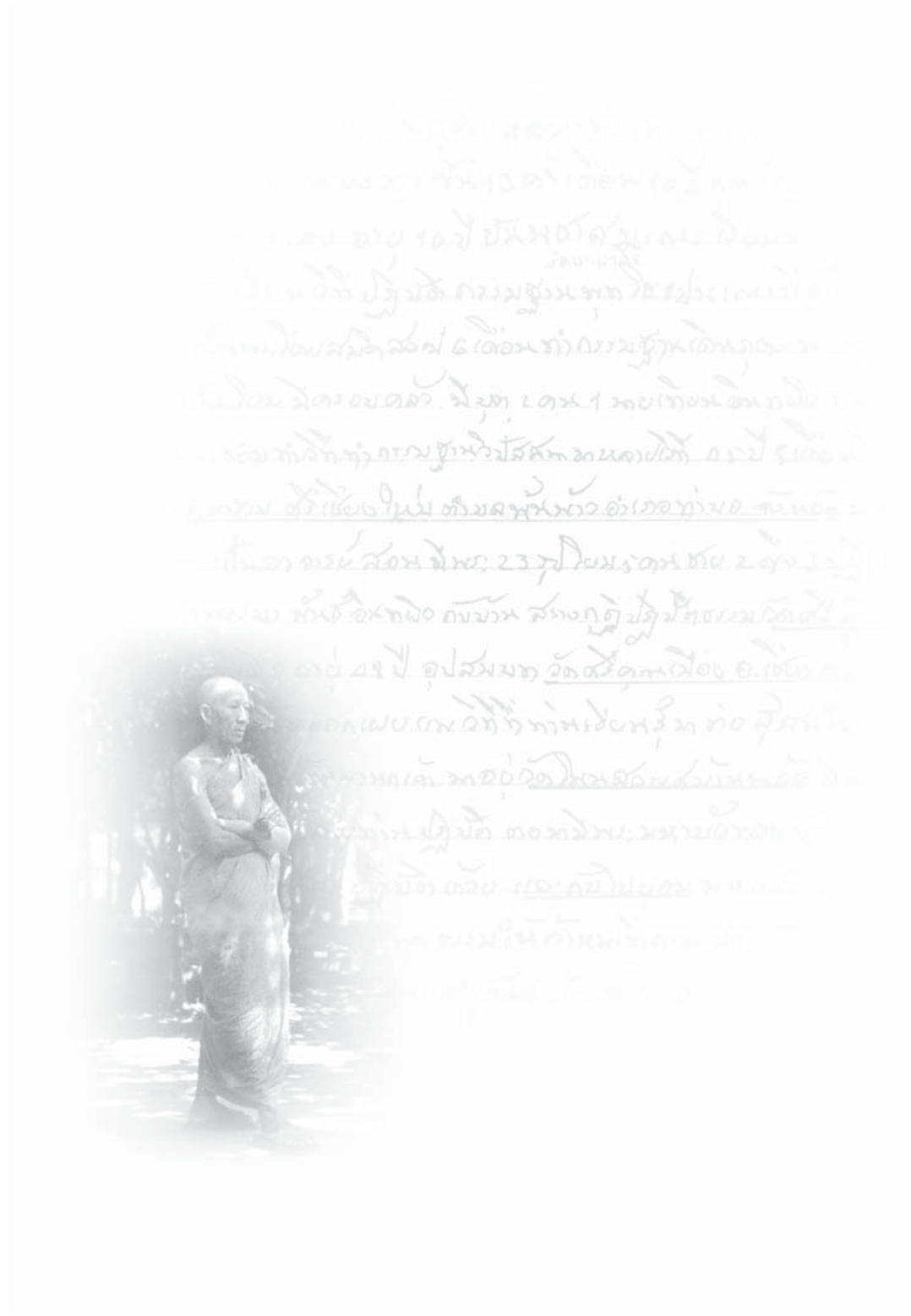
สิ่งที่ประทับใจที่สุด ก็คือ อ่านหนังสือไม่ค่อยออก เขียนไม่ชำนาญ แต่สามารถเข้าใจสังขารได้อย่างละเอียดลุ่มลึก เข้าใจว่า ที่

ท่านค้นพบเกิดจากการขยันหมั่นเพียรพยายาม ด้วยการใ้ภาวนาให้ ปัญญาเกิด เจริญสติแบบการเคลื่อนไหวนี้แน่ ซึ่งท่านเน้นอยู่ สอนอยู่ เป็นประจำ เรื่องความประทับใจส่วนอื่นๆ ยังมีอยู่อีกมาก

การเผยแผ่ธรรมะของท่าน เท่าที่เห็นไม่มีอุปสรรค เอากาย-ใจ เป็นอุปสรรค จะเน้นเรื่องรูป-นามเป็นหลัก จะพูดให้ฟังบ่อยๆ เป็น ประจำเช้า-กลางวัน-เย็น ตลอดมา ถ้าอยู่ประจำไม่ได้ไปไหน ไม่ได้ อยู่เฉย ได้บทเรียนภาคปฏิบัติโดยเฉพาะ มุ่งให้เกิดสติปัญญา เอามา ดับทุกข์ดับร้อนได้ในชีวิตประจำวันจริงๆ ยังได้บทเรียนพิเศษอยู่เสมอ ได้้นำการเจริญสติวิธีนี้ไปประยุกต์กับการทำงานได้โดยไม่ขัดข้อง

นอกจากบรรยายธรรมเป็นประจำแล้ว ยังติดตามถามผลของ การปฏิบัติ สำหรับผู้ปฏิบัติติดต่อด้วย บางครั้งก็ให้ผู้มีศรัทธาปฏิบัติ อย่างอุกฤษฏ์ต่อเนื่องเป็นระยะหลายวันก็มี เรียกว่า เก็บอารมณ์ ท่าน ทำให้ดูอยู่ให้เห็นเป็นส่วนมาก บางโอกาสก็ไปเปิดอบรมตามต่างจังหวัด ครั้งละ ๕ วัน ๗ วัน ตามแต่ความเหมาะสมของแต่ละสถานที่

ผลของการปฏิบัติส่วนตัว มีความรู้สึกว่ามีเปลี่ยนแปลง ทางด้านจิตใจอยู่มาก คิดว่าได้พบชีวิตใหม่ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สบายใจหายสงสัยสิ่งที่เคยสงสัย เห็นที่เกิดของความกลัว ความทุกข์ ร้อนทางด้านจิตใจ เข้าใจชีวิตขึ้นมาก คิดว่าไม่เกิดมาเสียชาติที่ได้ พบวิธีเข้าถึงสัจธรรมในทางพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นสิ่งที่ประเสริฐ อัจฉริยะจริงๆ สมกับผู้รู้ตรัสว่า เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ขอ รับรองว่าเป็นเรื่องจริง ถ้ามีการปฏิบัติจริงๆ ต้องรู้จริง เห็นจริง ดับ ทุกข์ร้อนทางด้านจิตใจได้จริงๆ

ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม

ความทะยานอยากเป็นต้นเหตุให้มนุษย์เรามีการแสวงหา แสวงหาไปตามสติปัญญา ฐานะหน้าที่ของตน หรือสัญชาตญาณของสัตว์โลก สัตว์สี่เท้า สองเท้า เลื้อยคลาน ก็มีการท่องเที่ยวหาเหมือนกับมนุษย์ แต่มนุษย์เรามีแนวความคิดมากสติปัญญาลาด สามารถหาสิ่งที่ต้องการได้มากกว่า เพราะความรักชีวิตจิตใจตัวเองทั้งมนุษย์และสัตว์ทุกชนิด เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นเรื่องธรรมชาติธรรมดาของสรรพสัตว์ จะผิดธรรมดาอยู่ตรงที่ว่า หาได้เท่าไรก็ไม่พอ กินเท่าไรก็ไม่อิ่ม อิ่มไม่เป็น ไม่รู้จักพอ เรื่องนี้สำคัญมาก อยากไม่มีขอบเขต อยากไม่ได้ควบคุม ตัดหาพาไปให้เกิดทุกข์ ความไม่รู้หรือรู้ไม่ทันทุกข์โทษของความอยาก ก็เป็นชนวนให้เกิดความอยาก มันเกาะเกี่ยวกันอยู่ตลอดเวลา สิ่งทีกล่าวนมาข้างต้นสามารถบันดาลให้ผู้เขียนกลับใจเข้ามาศึกษาธรรมภาคปฏิบัติ

ส่วนประสบการณ์การปฏิบัติที่ได้พบ เห็น รู้ เป็นที่แปลกใจ น่าอัศจรรย์อยู่มากเอาทีเดียว เรื่องจริงนี้เป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก ไม่สามารถที่จะมองเห็นได้ด้วยตาเนื้อหรือสัมผัสกันได้ด้วยวัตถุภายนอก ในขณะที่อยู่ปฏิบัติกับหลวงพ่อนั้น ท่านช่วยอนุเคราะห์ชี้แนะแนวทางให้ถึงวิธีอุบายการเจริญสติแบบการเคลื่อนไหว ใหม่ๆ รู้สึกจะยากอยู่ไม่น้อย เพราะไม่เข้าใจเรื่องภาษาใจด้านในที่หลวงพ่อบอกท่านใช้อยู่ประจำ ไม่คุ้นเคยกับสำเนียงของท่านด้วย ถูกความไม่รู้ห่อหุ้มใจมาตลอดเวลาอันยาวนานหลายปี กว่าจะได้เข้ามาทางนี้ ท่านจะสอนเป็นกลุ่มหลายๆ รวมกัน ตอนท้าวตรเข้า-เย็นเสร็จ บางโอกาสท่านสอนหลังจากฉัน

เข้า-เพลอีก เป็นการเน้น ย้ำเตือนให้ผู้ปฏิบัติเกิดกำลังใจศรัทธา คำสอนที่ท่านพยายามย้ำแล้วย้ำอีกคือ ให้เข้าใจเรื่องรูป-นาม เป็นประจำ ให้ทำความรู้สึกตัวอยู่บ่อยๆ ถ้าผู้ใดปฏิบัติติดต่อกันดี มีความขยันในการปฏิบัติ ท่านก็จะติดตามอย่างใกล้ชิด ท่านตั้งใจสอน มุ่งหวังที่จะให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจสัจธรรมอย่างแท้จริง ต้องการให้ผู้สนใจเกิดสติปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้ ดับทุกข์ร้อนในชีวิตประจำวันได้จริงๆ ท่านใช้ความเพียรพยายามเรื่องนี้มาตลอดตั้งแต่เริ่มเห็นท่านมา ไม่ลดละความเพียรพยายาม ขยันพูดธรรมะ รับแขก ตอบปัญหาผู้สนใจมาถามอยู่เป็นประจำ ส่วนผู้ปฏิบัติตามท่านอาศัยการฟังจากการสอน แล้วก็ปฏิบัติควบคู่กันไป หลายวันหลายเวลาแล้ว จิตใจที่เคยคิดถึงอดีต วกวนอยู่กับอนาคตอยู่เป็นประจำก็ค่อยๆ ถูกลืม เริ่มรู้สึกตัวเป็นปัจจุบันขึ้นตามลำดับ จิตใจก็มาคิดถึงคำสอนอยู่เรื่อยๆ จะทำอะไรก็ดี จิตจะคิดถึงคำสอนอยู่เป็นประจำ เป็นการกระตุ้นเตือนอย่างดี การฟังบ่อยๆ แล้วก็ทำตามคำสอน ผลก็เริ่มปรากฏขึ้นแบบที่ผู้ปฏิบัติไม่รู้สึกรู้สีกตัว ยอมรับความจริงจากการสอนมากขึ้น บางครั้งก็คัดค้านคำสอนอยู่ในใจ โต้เถียงคัดค้านอยู่หลายครั้งเมื่อเริ่มปฏิบัติ บางครั้งก็วิพากษ์วิจารณ์คำสอนไปต่างๆ นานาก็มี มาสังเกตดูในช่วงหลังจึงได้รู้ว่า ตัวทวิฐ มานะ ยังไม่ลด ระหว่างปีที่ปฏิบัติอยู่ งานด้านนอกไม่มีมีการปฏิบัติอย่างเดียว ระยะนั้นสุขภาพหลวงพ่อยังแข็งแรงดี โรคเบียดเบียนน้อย นอกจากพูดให้ฟังแล้ว ท่านยังปรารภความเพียรเป็นตัวอย่างให้ดูเป็นประจำทุก ๆ วันอยู่หน้ากุฏิ พาให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ ไม่ใช่พูดสอนเฉยๆ เป็นการสอนโดยทำให้ดูอยู่ให้เห็น รู้สึกว่าได้รับความอบอุ่นใจ มีกำลังใจขณะที่ได้เห็นได้อยู่ใกล้ท่านผู้รู้

ปีนั้นผู้ปฏิบัติล้วนแต่มีศรัทธาเลื่อมใสมุ่งปฏิบัติกันจริงเป็นส่วนมาก อุปสรรคในการอยู่ร่วมกันไม่ค่อยมี อยู่ปฏิบัติต่อมาหลายวัน เป็นแรมเดือน ความรู้เกิดจากการฟัง คิด ผลของการปฏิบัติภาวนา ก็ตามมาจนกระทั่งว่าเคลื่อนไหวไปมาเกิดแปลกใจว่าความรู้อันนี้ไม่เคยรู้ ไม่เคยมีมาก่อน เข้าใจอย่างนั้น ตัวปัจจุบันก็รู้ชัดขึ้น เมื่อก่อนได้ยินว่าให้อยู่กับปัจจุบันมากๆ แต่มันยังไม่มี ไม่เป็น พอมีพอเห็นเข้า รู้ได้เลยว่าเป็นอย่างนี้เอง การอยู่กับปัจจุบันเป็นอย่างนี้ มีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการปฏิบัติไม่ท้อถอย เพราะเห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ กิริยาอาการทางด้านร่างกาย ยืน เดิน นั่ง นอน อิริยาบถใหญ่ น้อยที่เคลื่อนไหวไปมา เกิดมีความรู้สึกขึ้นมา มันจะเป็นเองในขณะที่เราดูมาตลอด อาศัยการเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่ต่อรอง แต่ก็ต้องอาศัยเวลาในการกระทำอยู่พอสมควรก่อนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านใน การฟังบ่อยๆ ทำบ่อยๆ เป็นเรื่องที่ดีมาก ถึงรู้หรือไม่รู้ จำได้หรือไม่ได้ ก็ฟังไป ทำมากๆ ไม่หยุด มันเกิดผลเห็นผลเองจนเป็นนิสัย เป็นความเคยชินอย่างหนึ่ง

หลวงพ่อมิวิธีการสอนหลายรูปแบบ บางครั้งทำให้พิสูจน์ว่าต้องเป็นเหมือนที่ท่านพูด รับรองคำพูดของท่านเอง ยิ่งชวนให้อยากรู้มากขึ้นอีก เพิ่มการปรารภความเพียร พาให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติ ได้ยินบ่อยๆว่า มันจะเป็นเอง รู้เอง เห็นเอง เมื่อก่อนสงสัยคำสอนเหล่านี้มาก แต่บัดนี้ความสงสัยเหล่านั้นได้จากไปนานแล้ว

ท่านจะสอนให้คิด สอนในรูปแบบปริศนาธรรม ผู้ฟังก็ชอบเก็บเอาไปคิด มุ่งที่จะให้ผู้ทำเข้าไปสัมผัสกับความคิด รู้เห็นความคิด

เพราะความคิดนี้สำคัญ ยิ่งปฏิบัติไปฟังไปความสงสัยลดลงไปเรื่อยๆ แล้วก็มีความคิดใหม่ๆ แปลกๆ ผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมาให้เห็น เป็นความคิดที่ดีทั้งนั้น จิตใจที่เคยเก็บกักอารมณ์ เกาะเกี่ยวอยู่กับสิ่งที่ไม่ดี เมื่อก่อน มันเกิดปล่อยวางได้ ใจที่เคยหนักกลับเป็นเบา ที่เคยวุ่นเกิดเป็นว่าง ใจมันเปลี่ยนต่างเก่ามาก ไม่เป็นเหมือนก่อนเสียแล้ว ตั้งใจคิดทบทวนดูอดีตที่ผ่านมา การกระทำ พูด คิด จะเป็นไปโดยสัญชาตญาณเดิมแท้ๆ มีตัวรู้อยู่น้อยนิดเดียว สังเกตต่อไปอีก บางครั้งไม่รู้เลย เป็นการกระทำแบบลืมหืมตัวชัดๆ อันนี้เป็นสัจจริง จากการเฝ้าดูตัวเองตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัติมา

การเห็นความคิด เห็นจิตใจ เห็นอารมณ์ เห็นการเกิดดับ คำพูดเหล่านี้เคยได้ยิน เคยอ่านรู้ แต่ของจริงที่เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป ไม่เห็นไม่ทัน พอมาเห็นความคิด รู้ความคิดเข้า มันหยุด เห็นแล้วไม่ปรุงแต่งต่อไปอีก ถึงจะปรุงแต่งก็เห็นเข้าใจ ความรู้เกิดจากการภาวนา ที่เรียกว่าภาวนามยปัญญา เข้าใจที่ท่านผู้สอนแนะนำ ทิฐิमानะที่เคยคัดค้านโต้เถียงอยู่ในใจว่าเรามี เราเป็น เรารู้ หายไป เกิดละอายใจในการกระทำของตัวเอง เราไม่รู้จริง ตั้งแต่นั้นมาถึงบัดนี้ **เห็นทุกขโทษของการรู้ไม่จริง ไม่รู้ เผลอสติลืมตัว นกกลัวมาก นกกลัวจริงๆ ศัตรูที่กลัวที่สุด ก็คือ เราไม่เห็นความคิด ไม่เห็นจิตใจตัวเอง**

เมื่อมาสร้างตัวรู้ ปลุกเขย่าธาตุรู้ ที่มีอยู่แล้วในตัวให้เกิดขึ้นตัวตื่นใจขึ้น โดยการได้ฟัง ได้รับการแนะนำวิธีการจากท่านผู้รู้ ความรู้ นอกๆ หยิบๆ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน จะเกิดรู้ขึ้นมา ในขณะที่เรากำหนดค่อยๆ บ่อยๆ เข้า เคลื่อนไปมากก็จะรู้ ไม่ใช่รู้แบบคิดเอาเดา

เอา รู้เกิดจากการทำภาวนาจริงๆ ค่อยๆ รู้ รู้แบบเสียบๆ ละเอียดยาก ต่อๆ ไปความรู้ก็ขยายมากขึ้น เป็นการรู้สึกตัวทั่วพร้อมหมดทั้งตัว จะไปไหนมาไหนก็รู้เป็นเอง กำหนดไม่กำหนดก็รู้ รู้จักรูป-นาม ขึ้นมา กะปริปตาที่รู้ ทำไปๆ หายใจรู้อีก ล้วนแต่รู้เอง เป็นเองทั้งสิ้น ไม่ต้องไปกำหนดลมหายใจโดยเฉพาะ อาศัยการกระทำต่อเนื่องจากการเดินจงกรม เฝ้าดูการเคลื่อนไหวนอกๆ เป็นฐานส่งผลให้ไปถึงตัว ละเอียดย จนกระทั่งเห็นความคิด เมื่อเห็นความคิดแล้วเห็นที่มาของความทุกข์ ทุกข์ก็เบาบางลง เข้าใจคำว่าญาณปัญญาเกิด สิ่งที่ยั่งยืน หายสงสัย รู้วัตถุ ปรมาตม์ อาการที่ท่านสอน เป็นความรู้เป็นความ เข้าใจซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในชีวิต หรือจะบอกว่าเป็นการเกิดใหม่ทางด้านจิตวิญญาณก็ได้

จิตใจก็เปลี่ยนแปลงต่างจากเมื่อก่อนมาก มีความเคารพศรัทธา เลื่อมใสพระพุทธเจ้าที่ค้นพบธรรมวิเศษสมกับเป็นศาสดาเอกของโลก และหลวงพ่อกุศลที่เป็นเทียนส่องทางการเจริญสติ ให้ได้พบชีวิตใหม่ มีความเชื่อมั่นในตัวเองมาก ในการศึกษาปฏิบัติแบบเคลื่อนไหว ขอรับรอง เป็นทางดับทุกข์ดับร้อนในชีวิตประจำวันได้จริง แม้เราผู้มาปฏิบัติจะไม่รู้ มีติดบอด มีความอยากมาก ควบคุมใจไม่อยู่ จึงทำให้เกิดทุกข์ จะทุกข์มาทุกวัน ก็เดือน ก็ปีก็ตาม ไม่ต้องไปพูดและสนใจถึงเรื่องทุกข์ แต่ขอให้มาเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ลองดู ต้องทำด้วยศรัทธา ทำจริงๆ ตามท่านผู้สอนๆ ให้ เมื่อสติปัญญาเกิดแก่กล้า แลหลวมคม จะไปทำหน้าที่ดับทุกข์ได้เอง

พระมหาบัวทอง พุทฺธโสโภ
ทับมิ่งขวัญ อำเภอมือง จังหวัดเลย

๑. ประวัติของหลวงพ่อกุศลที่มทรบมา

หลวงพ่อกุศลเคยเป็นผู้ใหญ่บ้านบุดม แต่ท่านเขียนหนังสือไทย ไม่ได้เพราะสมัยนั้นยังไม่มีโรงเรียน ท่านเรียนแต่หนังสือธรรมและตัวหนังสือลาว ในระหว่างเป็นผู้ใหญ่บ้านอยู่นั้น ท่านได้สร้างโรงเรียน สร้างสะพานข้ามน้ำสายไปโรงเรียนและตัดถนนสายบุดมไปบ้านผาแบ่น จนสำเร็จ ท่านเป็นคนชอบทำบุญ สร้างโบสถ์ที่บ้านบุดมไว้หลังหนึ่ง และเคยฝึกกรรมฐานมาตั้งแต่ยังเป็นเณร ผู้คนอยู่ในเขตตำบลบุดม นั้นรู้จักท่านดีมาก หลวงพ่อกุศลเป็นคนมีฐานะดี มีเรือกลไฟวิ่งระหว่าง เชียงคาน-หนองคาย ค้าขายอยู่ในสมัยนั้น ท่านไม่เคยเป็นหนี้ใคร ทำการค้าอยู่หลายปี ก็ได้ความคิดว่า คนที่มีเงินยังมีความทุกข์อยู่ บางครั้งทุกข์มากกว่าคนจนซ้ำไป จึงทำให้ท่านคิดหาวิธีที่จะไม่ให้มัน ทุกข์ อยู่ต่อมาก็ได้ยินข่าวว่า อำเภอศรีเชียงใหม่เปิดอบรมวิปัสสนากรรมฐาน จึงไปปฏิบัติอยู่กับหลวงพ่อกุศลวันทองหนึ่งพรรษา เมื่อออกพรรษาแล้วก็กลับมาเปิดสำนักอยู่ที่บ้านบุดม อันเป็นบ้านเกิดของท่านเองเป็นเวลาหลายปีจึงออกบวช ไปอยู่กับอุปัชฌาย์ เจ้าคณะอำเภอ เชียงคานหนึ่งปี หลังจากนั้นก็ไปอยู่ฝั่งลาวบ้าง จนกระทั่งได้มาพบกับผม อยู่ที่วัดโนนสวรรค์ บ้านนาอ้อ ในปี พ.ศ.๒๕๐๗ นี้เอง ท่านจึงมีโอกาสได้พูดธรรมะ ต่อๆ มาก็มีคนรู้จักวิธีการปฏิบัติธรรมของท่าน มากขึ้นเช่นในปัจจุบันนี้

๒. ครั้งแรกที่พบกับหลวงพ่อกับและเหตุการณ์ต่างๆ

ในปี พ.ศ.๒๕๐๗ นี้เอง เป็นปีที่อาตมาได้มาพักอยู่ที่ถ้ำผาปู่เป็นเวลา ๑ เดือน อาตมาเป็นพระมหานิกาย เมื่อถึงวันอุโบสถจำเป็นต้องหลบๆ ซ่อนๆ หรือไม่ก็ต้องขึ้นไปอยู่บนชะง่อนผา เพื่อให้พ้นเขตแดนแห่งสังฆกรรม นับเป็นกรรมอันน่าเวียนหวัจริงๆ ไม่ทราบว่ารบรพบุรุษแห่งศาสนาได้แบ่งพรรคแบ่งพวกกันออกตั้งแต่เมื่อไร

ด้วยเหตุนี้อาตมาจึงคิดว่าธรรมะนี้ คงจะไม่มีเหนือ-ใต้ ดำหรือแดง จำเป็นที่เราต้องกลับคืนไปอยู่ดงลานผานกเค้า ปฏิบัติแบบพอง-ยุบ เห็นจะดี แต่บังเอิญเงินค่ารถหมดไม่มีเหลือ ทำให้อาตมานึกถึงพระหลวงตาที่อยู่วัดโนนสวรรค์ เพราะเวลาออกบิณฑบาตเดินสวนทางกันทุกวัน หลวงตาที่วานั้นก็มีใช้ใครอื่น ก็ได้แก่หลวงพ่อกุศลของเราเอง ตกเย็นวันนั้นอาตมาก็แบกกลดสะพายบาตรออกจากถ้ำผาปู่มุ่งหน้าไปยังวัดโนนสวรรค์ทันที พอตีเป็นเวลาวางท่านั่งคุยอยู่กับหลวงพ่อกุศล อาตมาวางบริวารเสร็จก็เข้าไปกราบท่านทั้งสองรูป

หลวงพ่อกุศลถามอาตมาว่า “มาจากไหน?”

อาตมาตอบว่า “มาจากถ้ำผาปู่”

หลวงพ่อกุศลถามอีกว่า “ได้ก็พรรษาแล้ว?”

“ห้าพรรษาออกนี้แหละครับ”

พอพูดจบหลวงพ่อกุศลก็ลุกเดินไปหยิบเอากระตักน้ำร้อนมาวางตรงหน้าอาตมา แล้วท่านก็กราบอาตมา อาตมายกมือบอกท่านว่า “ไม่ต้องหรรอกหลวงพ่อ”

ท่านก็พูดด้วยสำเนียงเมืองเลยว่ “ไม่เป็นไร” แล้วหัวเราะ “อาตมาลีหลวงพ่อนี้หก” พร้อมกับมือชี้ไปทางหลวงพ่อกุศล พวกเราสามคนพรบษาเรียงกันพอดี

ท่านยังถามอาตมาอีกว่ “มาเพื่อประสงค์อะไร” “และจะไปไหน”

อาตมาก็เล่าให้ท่านฟังจนหมดเรื่องและบอกความในใจว่ จะมาขอเงินค่ารถจากหลวงพ่อ แล้วจะไปปฏิบัติอยู่ที่ดงลาน

ท่านก็เลยพูดให้ความหวังว่ พวกเราอยู่ด้วยกันที่นี่ก็ดี ต่างคนต่างก็ปฏิบัติด้วยกัน เมื่อผู้ใดพบก่อนก็จะได้บอกแก่กันและกัน คงจะพอมีหวังอยู่สัก ๘๐% พออาตมาได้ยินคำว่ ๘๐% อาตมาก็คิดมั่นใจอยู่ว่ เราจะต้องลองทำดูให้ได้

พออาตมาพบกับหลวงพ่อกุศลได้เพียง ๒ วัน อาตมาก็หัดทำจ้งหะในวันที่สอง หลังจากทำวัตรเสร็จแล้ว ตามปกติหลวงพ่อกุศลท่านก็พูดอบรมพระเณรเป็นประจำ ทั้งเช้าและเย็น หลังจากนั้นพวกเราก็อากันแยกย้ายเข้าห้องปฏิบัติ ในวันนั้นอาตมายังไม่ได้ตั้งใจจะปฏิบัติ เป็นแต่เพียงทำเพื่อไม่ให้ลืมหังหะเท่านั้น คิดว่พรุ่งนี้ เราจะทำให้แตกหักไปเลย พออาตมานึกเช่นนั้น ทันทีก็เกิดภาพนิมิต ให้อาตมาเห็นตัวของตัวองนั่งอยู่บนห้วนอนเป็นภาพชัดเจน แต่ไม่มีศีรษะมีแค่คอลงมา ทำให้อาตมาใจหายวาวๆ เสร้าสลดลงทันที ทำให้อาตมาลืมหังหะไปหมด หลังจากนั้นก็ได้พิจารณาอะไรเลย เพราะตึกมากแล้ว คิดแต่ว่พรุ่งนี้จะทำให้แตกหักเลย พอตื่นเช้าหลังจ้งนเสร็จ หลวง

พ่อก็เข้าไปหาอาตมา ถามว่า “เป็นอย่างไบบ้าง” อาตมาก็เล่าให้ท่านฟังว่า “ผมยังไม่รู้อะไรเลยครับหลวงพ่о เพียงแต่ได้เห็นภาพตัวเองคอขาดไม่มีศีรษะ แล้วก็เกิดความสลดในใจเท่านั้น”

หลวงพ่อก็พูดขึ้นว่า “ลองทำจิ้งหะดูซิอาจารย์” อาตมาก็ทำตามให้ท่านดู ท่านก็บอกให้อาตมาพิจารณาว่าอะไรกันแน่ “เคลื่อนไหวอยู่นั่น ใช้รูป-นามไหม?”

อาตมาก็นึกพิจารณาอยู่สักครู่หนึ่ง ก็ตอบท่านว่า “ใช่”

หลวงพ่อก็พูดอีกว่า “ปริบตา หายใจ คตินึกอยู่นั่นเป็นอะไร ให้พิจารณาตรงนี้” พอพูดจบท่านก็เดินออกจากห้องไป พร้อมกับพูดว่า “พิจารณาให้ดีๆ”

วันนั้นตลอดวันอาตมานั่งทำจิ้งหะพิจารณาการเคลื่อนไหว เข้าใจรูป-นาม ทั้งไตรลักษณ์ การปริบตา หายใจและคตินึก ก็นั่นแหละรูป-นาม เป็นทุกขัง เป็นอนิจจัง เป็นอนัตตา เป็นเกิด เป็นดับ ทุกอิริยาบถเช่นกัน ทำให้อาตมาพอใจข้อแนะนำของหลวงพ่о อาตมาเข้าใจรูป-นามชัดเจน อารมณ์ของวิปัสสนาให้เอาสั้นๆ แค่นี้ ที่รู้ออกไปมากนั้นเป็นความรู้ของวิปัสสนาและจินตญาณ

ต่อมาอีกสามวัน หลวงพ่อก็ให้ดูจิต บำเพ็ญทางจิตต่อไป ตอนนั้นอาตมาทำอยู่สองเดือนเต็มๆ จึงเข้าใจอารมณ์ของปรมาตม การรู้อารมณ์ตอนนี้ไม่ใช่ราหมตกิเลส เป็นเพียงรู้ต้นทางว่า ผู้จะหมดทุกข์ต้องเดินทางนี้ คือให้เห็นต่อ คือขวากหนามที่จะต้องหลบไม่เดินชน

วัตถุ ปรมาตม อากาโร ของมันคือ โทสะ โมหะ โลภะ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ กิเลส ตัณหา อุปาทาน กรรม ในปัจจุสมุปบาท แต่อย่าไปทำการวิจารณ์หรือวิจย เพราะตกอยู่ในอำนาจ วิตก วิจาร์ ท่านจะไม่พบกับเอกภาพจิต ผู้ที่เรียนมามากยิ่งยากที่จะเป็น ลำบากที่จะเข้าใจ จึงทำให้อาตมาพอใจในข้อปฏิบัติ ข้อแนะนำของหลวงพ่о มาก ที่อาตมาเล่ามานี้เป็นเพียงบางส่วนของทางปฏิบัติ

การบำเพ็ญทางจิต คือ การเฝ้าดูจิตคตินึก คิดก็ให้รู้ ไม่คิดก็ให้รู้ พร้อมทั้งทำจิ้งหะไปด้วย เพื่อช่วยไม่ให้ว่าง เมื่อก่อนหลวงพ่оไม่พูดอะไรมาก ท่านจะแนะพวกเราโดยเอากันไม้ขีดไฟสองก้าน หันหัวไม้ขีดใส่กัน แล้วก็เอานิ้วชี้ขีดผ่านก้านไม้ขีดทั้งสองให้แยกจากกัน พร้อมกับพูดว่าดูให้มันขาดออกอย่างนี้ ช่วงนี้อาตมาทำอยู่สองเดือน จึงรู้สึกตื่นตัวในทางปฏิบัติ โดยไม่ต้องสงสัย และอีกสองปีต่อมาอาตมาจึงเข้าใจเรื่องที่สุดแห่งทุกข์ คืออะไรกันแน่

คำพูดในตำราว่ามีว่าจบพรหมจรรย์ ตัดพระเกศาครั้งเดียว ส่วนคำพูดของหลวงพ่อก็ว่า ทำให้ขาด ให้จิต ให้ตาย ทำให้อาตมาเข้าใจ พุทธศาสนานี้ว่า เป็นศาสตร์เหนือศาสตร์ เป็นปรัชญาเหนือปรัชญา เป็นจิตเหนือจิต เป็นธรรมเหนือธรรม และไม่เลือกบุคคล ประพฤติได้ทุกคน และเข้าใจได้ไม่ต้องผ่านการศึกษาก็เข้าใจได้ พวกมีการศึกษามาก ยิ่งยุ่งยากเพราะมันแต่ติดตำราหลักสูตร มักอ้างพระคัมภีร์ลืมนึกไปว่า พระศาสดาไม่เคยเขียนคัมภีร์เลยสักเล่มเดียว อาตมาจึงเข้าใจว่า พุทธศาสนา คือ ศาสนาแห่งการทำให้จิต “เป็น” เท่านั้น

๓. ปฏิปทาของหลวงพ่อ

หลวงพ่อเป็นพระที่อยู่ง่ายกินง่าย วางตัวเหมาะสมกับสังคมทุกระดับ ถึงแม้จะเป็นพระหลวงตาก็จริง แต่จะหาพระหลวงตาเหมือนหลวงพ่อดียากมาก แม้กระทั่งลูกศิษย์ลูกหาของท่านเอง ก็ยากที่จะเสมอหรือทำตามท่านได้

เมื่อเวลาพักผ่อนไม่ว่ากลางคืนหรือกลางวัน นักปฏิบัติผู้ใดเกิดขัดข้องปัญหาอะไร ให้ไปหาท่านได้ทุกเวลา ท่านพร้อมที่จะแก้ไขให้ได้เสมอ

๔. กิจวัตรประจำวันของหลวงพ่อ

กิจประจำวันชนิดหนึ่งที่หลวงพ่อไม่เคยละเว้น คือ การเดินจงกรม พร้อมทั้งการหลับและการตื่น ตามปกติหลวงพ่อก็จะนอนระยะสามหรือสี่ทุ่ม และตื่นเวลาตีสามตีสี่ เมื่อร่างกายท่านยังแข็งแรงอยู่ หลวงพ่อก็ต้องเดินจงกรมทั้งเช้าและเย็นไม่เคยขาด

เมื่ออาตมาอยู่กับหลวงพ่อ ท่านต้องเพิ่มกิจอีกประเภทหนึ่ง คือ การหัดเขียนหนังสือ และหัดอ่านหนังสือ

๕. ความประทับใจเกี่ยวกับหลวงพ่อ

๑. หลวงพ่อเป็นพระหลวงตาที่ไม่รู้หนังสือไทย แต่พนักปฏิบัติข้ามสู่ฝั่งแห่งพุทธธรรมได้อย่างน่าพิศวง

๒. หลวงพ่อสามารถพูดให้พวกเราเข้าใจถึงวิธจิต หรือบำเพ็ญทางจิต ซึ่งแตกต่างจากอาจารย์อื่นๆ ที่พูดให้บำเพ็ญทางจิต คือ ให้คิดให้มาก แต่หลวงพ่อบอกว่าการบำเพ็ญทางจิต คือ การเฝ้าดูจิตคิดนึกแล้ว อย่าไป “ตามคิด” ให้รู้ตัวว่าคิดมากหรือคิดน้อย แล้วให้อยู่กับตัว รู้สึกตัวที่เคลื่อนไหว คือตัวรู้ที่ดีพร้อมกับทำให้ไม่ยุ่ง

๓. ความประทับใจในข้อปฏิบัติ ที่ท่านแนะนำให้เราสร้างสติรู้สึกตัวอยู่เสมอเพียงเท่านี้ สติตัวนั้นจะกลายมาเป็นปัญญา รู้ ตัด ที่สุดของทุกข์ ให้แก่ผู้ปฏิบัติอย่างไม่ต้องสงสัย พูดให้ฟังง่ายๆ ว่า เพียงทำจังหวะแค่นี้ ทำไมจึงไปทำลายอุตมโลกียธรรม ให้จิตจางว้างหายจากใจคนได้ จนได้ผลออกปากว่า อ้อ!...นี่หรือคือที่สุดของทุกข์ ซาตินั้น ภาพล้นไป ที่พระศาสดาปล่อยให้เปรี๊ญปรีดธรรมแก่ชาวโลกทุกวันนี้ก็เพราะมีอุตมโลกียธรรมตัวนี้เป็นรากแก้ว เมื่อขาดตัวนี้เสียแล้ว ศานติก็จะเกิดขึ้นทันที

๖. เหตุการณ์ที่ป่าพุทธาน

ป่าพุทธาน สร้างขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๙ พวกเราวมกันหกเจ็ดรูปด้วยกัน ออกจากวัดหนองแขว ไปอยู่ป่าพุทธาน ในปีนั้นได้มหาคัมมาปฏิบัติด้วย ท่านเข้าใจธรรมอย่างลึกซึ้ง นับว่าหลวงพ่อดีลูกศิษย์ที่สำคัญอีกคนหนึ่งคน ปลายปี ๒๕๐๙ อาจารย์บุญธรรมก็ขึ้นไปปฏิบัติอยู่ด้วย พอสิ้นปี ๒๕๐๙ ท่านก็กลับไปหนองแขวและก็มีอาจารย์คำเขียนติดตามมาด้วย เมื่อปฏิบัติแล้ว ท่านเห็นว่าเป็นทางปฏิบัติ พอเข้าพรรษาถึงเดือนกันยายนพ.ศ.๒๕๑๐ นี้เอง เป็นปีที่ท่านอาจารย์คำเขียน (หลวงพ่อ้วน) บวช เพราะท่านมาปฏิบัติตั้งแต่เป็นฆราวาส และบัดนี้ท่านก็ยังอยู่ป่าสุคะโตนั่นเอง ส่วนปีต่อมามีอาจารย์ทองกับเพื่อนอีกหลายคนมาอยู่ด้วย อาตมาอยู่มาถึงปี ๒๕๑๒ จึงหนีไปเรียนแผนโบราณที่ จ.อุบลราชธานี

๗. พระราชที่สำคัญที่สุดของหลวงพ่อ

ในปี ๒๕๐๗ มีพระมหาเปรียญมาปฏิบัติด้วยถึง ๒ รูป และพระที่จบนักธรรมเอกถึง ๕ รูป ในปี ๒๕๐๙-๒๕๑๐ มีพระมาอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก

หลังจากปี ๒๕๐๗ แล้ว ถ้าเรียงชื่อลูกศิษย์ที่สำคัญๆ ก็มี อาจารย์คำพันธ์ อาจารย์บุญธรรม อาจารย์คำเขียนและอาจารย์ทองยังพากันอยู่ทุกวันนี้

๘. เหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดของหลวงพ่อ

เมื่อปี ๒๕๐๘ ซึ่งเป็นปีที่อาตมาไปจำพรรษาที่หลวงพ่อยู่ที่บ้านบุญสม ทางเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองเข้าใจผิดคิดว่า หลวงพ่อสอนลัทธิตรงกันข้าม จึงได้มาทำการตรวจค้นหาหลักฐานหรือเอกสารบางอย่างแต่ไม่เห็นมีอะไร จึงเข้าใจว่า หลวงพ่อสอนธรรมะจริง เป็นเรื่องของธรรมดาอยู่เอง คนไม่เคยได้ยินได้ฟัง ใหม่ๆ ก็ยอมสะดุดใจเป็นธรรมดา

๙. บันทึกวันแห่งการจากไปของหลวงพ่อ

วันแห่งการจากไปของหลวงพ่อ เมื่อวันอังคารที่ ๑๓ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือนสิบ ปีมะโรง พ.ศ.๒๕๓๑ ตรงกับวันและเดือนที่ท่านเกิด คือวันอังคารเดือนสิบ ท่านได้ทำวิธิตายให้ลูกศิษย์และญาติโยมได้ดูเป็นลำดับดังนี้

เวลา ๑๖.๐๐ น. ท่านได้พูดกับหลานชาย คือโยมพ่อบุณ ว่าให้เตรียมตัวได้แล้ว เณรก็วิ่งไปบอกอาตมาว่าหลวงพ่อกำลังให้เตรียมตัวกันได้แล้ว ในวันนั้นศิษย์อาวุโสมี ๒ รูปเท่านั้น คือหลวงพ่อบุญธรรม และอาจารย์สมหมายจากแก่งคร้อ อาตมากับท่านทั้ง ๒ พร้อมด้วยพระเณรในวัดทั้งหมด ๒๑ รูป ญาติโยมผู้หญิง ๒๕ คน ผู้ชาย ๙ คน แม่ชี ๔ ชีพรหมณ์ ๒ รวมทั้งหมดประมาณ ๖๐ กว่าคน

อาตมามาถึง ดุณาฬิกาเป็นเวลา ๑๗.๒๐ น. หลวงพ่อยังยกมือได้อยู่ตามปกติ อาตมาลองเอามือแตะดูที่ขาท่าน ปรากฏว่าเย็นขึ้นไปถึงข้อมือแล้ว มีลมเดินอยู่ตั้งแต่ช่วงท้องขึ้นไป พอถึงเวลา ๑๗.๒๔ น. หลวงพ่อก็กยกมือไปไว้ที่สะดือได้ ท่านเอามือขวาทับมือซ้ายไว้ แล้วก็เลื่อนมือซ้ายขึ้นไปที่หน้าอก เอามือซ้ายออกไปไว้ข้างๆ ส่วนมือขวาเลื่อนลงไปไว้ที่สะดือ แล้วจึงเอามือซ้ายไปทับมือขวาไว้อีก เลื่อนมือซ้ายออกไปไว้ข้างๆ อีกครั้งหนึ่ง ท่านทำจังหวะมาถึงตอนนี อาตมาดูนาฬิกาเป็นเวลา ๑๗.๓๓ น. มือขวาของท่านยังอยู่ที่สะดือตามเดิม เพราะมือขวานี้หนักมากจริงๆ ยกยากเนื่องจากแขนบวมมาก หลวงพ่อก็นั่งพักพยายามยกขึ้นลงได้อยู่ ตอนนีจึงเลื่อนมือซ้ายไปทับมือขวาแล้วเลื่อนมือขวาขึ้นไปไว้ที่หน้าอก ส่วนมือซ้ายก็เลื่อนตามไปเหมือนเดิม เลื่อนมือทั้งสองข้างออกไปข้างๆ เอามือขวาไปไว้ที่สะดือ ส่วนมือซ้ายยังวางอยู่ข้างลำตัวในท่านอนหงาย ต่อจากนั้นท่านก็ลืมตาดูทุกคนที่อยู่ข้างๆ ท่าน เวลา ๑๗.๔๐ น. หลวงพ่อยกมือซ้ายไปไว้ที่หน้าอก แล้วเลื่อนลงไปไว้ที่สะดือในลักษณะเดียวกับมือขวา เลื่อนขึ้นๆ ลงๆ ได้ตามปกติ เมื่อเวลา ๑๗.๔๒ น. ท่านก็วางมือซ้ายและขวาไว้ข้างลำตัวทอดแขนขนานกับลำตัว แล้วท่านก็ลืมตาดูผู้ที่เฝ้าอยู่รอบๆ ท่านเป็นครั้งที่สาม อาตมาดูเวลาได้ ๑๗.๔๕ น. พอดีคุณยุ่นมาจากกรุงเทพฯ ทันเวลาที่หลวงพ่อกำลังทำวิธิตายให้ทุกๆ คนได้เห็นพร้อมกันหมด

ต่อจากนั้นท่านก็ยกมือขึ้นไปประกบกันไว้ที่หน้าอก แล้วก็เลื่อนลงไปไว้ที่สะดือ แล้วท่านก็คว้าขวามาชันเข้าไว้ ลักครู่หนึ่งก็เหยียดลงไปเปลี่ยนเป็นขาซ้ายบ้าง คู้เข้ามาชันไว้ถึงสองครั้งสลับกัน พร้อม

กับลืมนาดูผู้คนที่มาเฝ้าดูอาการของท่าน ขณะนั้นเป็นเวลา ๑๗.๕๐ น. ครั้นถึงเวลา ๑๗.๕๕ น. ท่านก็ยกมือซ้ายขึ้นไปวางไว้ที่สะดือแล้วเลื่อนออกไปไว้ข้างๆ จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. ท่านก็เอามือซ้ายขึ้นไปทับมือขวาในท่าสงบ เมื่อเวลา ๑๘.๐๕ น. ท่านเลื่อนมือซ้ายห่างมือขวาเล็กน้อยเหนือสะดือ จนถึงเวลา ๑๘.๑๔ น. จึงเลื่อนมือไปกุมกันไว้ที่หน้าอก แล้วเลื่อนลงมาที่สะดือแล้วท่านก็ลืมตากว้าง มือยังอยู่ที่เดิม เคลื่อนไปเคลื่อนไหวเหมือนเราทำจังหวะธรรมดานี้เอง พอถึงเวลา ๑๘.๑๕ น. ท่านก็เลื่อนมือทั้งสองข้างลงวางไว้ข้างลำตัว ทอดแขนตามปกติ พร้อมกับหมดลมไปพร้อมกันอย่างสงบเย็นจริงๆ

อาตมาอดกลั้นน้ำตาไว้ไม่ได้ด้วยความตื่นตันใจ มีทั้งความดีใจ ในการกระทำของหลวงพ่อกับเป็นภาพอันหาดูได้ยาก และมีทั้งความเสียใจที่ตัวเองยังติดข้องอยู่หลายประการ อาตมามีความคิดถึงลูกศิษย์ของท่านทุกคน อยากให้มาดูมาเห็นด้วยกัน

พระอาจารย์บุญธรรม อุดมธมโม

วัดโพธิ์ทอง บ้านหนองแก

ตำบลช่องสามหมอ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ปลายปี พ.ศ.๒๕๐๙ อาตมาได้ขึ้นไปปฏิบัติธรรมอยู่กับหลวงพ่อก่อนที่ป่าพุทธานเดิม (คือวิทยาลัยครูเลยปัจจุบัน) ได้ขึ้นไปเพราะการชักชวนของอาจารย์มหาบัวทอง พุทฺธโสมโก ซึ่งได้สัต์ตาหะลงไปบอกเล่าให้ฟังว่า ได้ไปพบพระหลวงตาองค์หนึ่ง กำลังสอนปฏิบัติธรรมอยู่ที่ป่าพุทธาน อุดมการณ์ดีมีปฏิปทานั่นคง ลัดตรงมุ่งเข้าไปทำลายกิเลสโดยเฉพาะ ไม่มีปฏิปทาแอบอิงฤทธิ์เดช ไม่ทำไปเพื่อลาภสักการะ คิดว่าเป็นพระหลวงตาที่ไม่มกมาย ไม่น่าไปผิดทางแน่ๆ ได้ฟังดังนั้น อาตมาจึงสนใจ เปลี่ยนความตั้งใจที่จะไปอยู่สุราษฎร์ฯ แต่แรกเสีย

พอออกพรรษาปี ๒๕๐๙ จึงตัดสินใจไปทางเมืองเลย หาท่านอาจารย์มหาบัวทอง วันนั้นพอถึงป่าพุทธาน อาจารย์มหาบัวทอง กำลังปฏิบัติธรรมเก็บอารมณ์อยู่บ้านนาอ้อ พอได้ข่าวว่าอาตมาขึ้นไปหาท่านก็มีหนังสือมาให้กำลังใจ ส่วนอาตมาก็ได้เข้าไปกราบบอกความประสงค์กับหลวงพ่อก่อน ท่านก็แนะนำวิธีสร้างจังหวะให้เลย พอปฏิบัติตาม ความคิดจะไปสุราษฎร์ก็หมดลง เลยตั้งใจปฏิบัติธรรมจริงๆ ตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม ไปจนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๑๐ ก็เข้าใจเรื่องราวรูปเรื่องนาม แล้วจึงกลับมาบอกข่าวโยมทางบ้าน เมื่อจะกลับเมืองเลยก็ได้ชักชวนพระไปด้วย ๓ รูป พอเข้าสู่ฤดูฝน อาจารย์คำเขียน ซึ่งขณะนั้นยังเป็นโยมอยู่ ก็ได้ขึ้นไปปฏิบัติธรรมอยู่ร่วมกันอีก จึงรู้สึกดีใจมาก

อาตมามีความประทับใจในแนวปฏิบัติธรรมของหลวงพ่ เพราะเป็นการปฏิบัติตามแบบธรรมชาติ และง่ายสะดวกสบาย ทั้งหลวงพ่ ท่านก็เป็นกันเอง ท่านเป็นแบบอย่างที่ดี พออยู่ง่ายๆ พากินง่ายๆ ไม่ถือตัว ถึงท่านเป็นพระหลวงตาบ้านนอก อ่านหนังสือไม่ได้ ท่านก็ไม่เพิกเฉย ท่านยังพัฒนาตนเองอยู่ไม่หยุดหย่อน หมั่นมาถามหนังสือจากพวกอาตมา คืศึกษาหนังสือจากพวกอาตมา จนเริ่มอ่านหนังสือได้ใน ปีนั้น ท่านเดินจงกรมให้เป็นแบบอย่างของลูกศิษย์ลูกหาเก่งมาก พอพักก็เข้าไปหาโต๊ะฝึกเขียนหนังสือ อัจฉริยภาพพิเศษอย่างนี้มีอยู่ใน พระสูงวัยเช่นท่าน พวกอาตมาก็อาย เรื่องขบฉันอยู่กินหลับนอน เราเทียบท่านยาก ท่านไม่ขวยเขินในทุกสังคัม ท่านแสดงอะไรออกไป กลับเป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่สังคัมไปหมด อาตมายังรู้สึกประทับใจ

เหตุที่อาตมาหนีจากหลวงพ่ไปอยู่ที่อื่น มิใช่เพื่อหนีต่อ คำสั่งสอน แต่อาตมาหนีต่อการสอน คือปี ๒๕๑๑ มีพระเถรมาก ทั้งเถรไทยเถรลาวมาอยู่ด้วย หลวงพ่ให้อาจารย์มหาบัวทองกับอาตมา เป็นครูสอนปริยัติ ทำให้การปฏิบัติมีเวลาน้อยลง อาตมาเองก็ไม่พอใจในการสอนอยู่แล้ว พอจะเข้าพรรษา อาจารย์มหาบัวทองก็หนีไปจำพรรษาอยู่เมืองตูม (ฝั่งแม่น้ำเหือง อ.ท่าลี่) อาตมาสอนปริยัติ องค์เดียวไม่มีใครช่วย ส่วนอาจารย์คำเขียนก็หนีไปเก็บตัวปฏิบัติอยู่ที่ วัดภูเขา บ้านบุษม

อาตมาจึงคิดหนัก คิดทบทวนไปคิดทบทวนมา คิดไปถึงโปฏฐิละ อาจารย์ที่ทำตัวเป็นครู จนโปฏฐิละมีลูกศิษย์ปีละ ๕๐๐ คน พระ ศาสตาก็ยังไม่ยินดี ยังไม่ภูมิใจในการเป็นครูของโปฏฐิละ จนพระองค์

ได้เรียกโปฏฐิละว่า โมฆะบุรุษ โมฆะบุรุษ แม้ท่ามกลางชุมชน เพื่อให้โปฏฐิละน้อยเนื้อต่ำใจ เบื่อหน่ายในงานสอน พระโปฏฐิละเมื่อถูก บีบเข้ามาๆ จึงวิ่งเต็นไปหาสำนักปฏิบัติธรรมในภายหลัง

อาตมาก็คิดเช่นนั้น ปีนั้นพอพาพระเถรไปสอบเสร็จ อาจารย์ มหาบัวทองก็ลงมาร่วมในงานสอบธรรมด้วย พอปี ๒๕๑๒ เดือนยี่ ออกใหม่ ๑ ค่ำ อาตมากับอาจารย์มหาบัวทอง อาจารย์ทองอินทร์ และอาจารย์กิง ๔ รูปด้วยกัน ก็ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่ภูเขาสแลนคา จ.ชัยภูมิ ถึงหลังเขาแลนคา ขึ้น ๒ ค่ำ ไปปักกลดอยู่ที่แหลมหนองเมย (ตะวันออกของบ้านสวนป่าทุกวันนี้)

พอถึงเดือนยี่ข้างแรมย้ายไปอยู่ในห้วยช้าง (คือป่าสะเดาปัจจุบันนี้) อันเป็นที่ของพ่อบุญ พ่อศูนย์ พ่อเฒ่า พ่อตา และพ่อจันทร์ ถวายปี นั้นเอง เพื่อนทั้ง ๓ รูป คือ อาจารย์มหาบัวทอง อาจารย์ทองอินทร์ และอาจารย์กิง ก็ลงจากภูเขานี้จากอาตมาไปจำพรรษาที่อื่น อาตมา เลยอยู่หลังเขาองค์เดียว ๓ ปี อาจารย์มหาบัวทองจึงย้อนกลับมา จำพรรษาอยู่ด้วย ๑ พรรษา ก็จากไปอีก

พอถึงปี ๒๕๑๘ อาจารย์คำเขียนก็ขึ้นไปอยู่ด้วย จนถึงปี ๒๕๒๒ อาตมาจึงลงจากหลังเขาไปอยู่บ้านเกิดของอาตมาเอง จนถึงปัจจุบันนี้

พระอาจารย์ดา สมฺมาคโต
วัดโมกขวนาราม
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ทางที่เป็นทาง

คำว่า “ทาง” ในที่นี้มีใช้ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ หรือทางเดินด้วยเท้า แต่มันเป็นทางเดินของจิตใจ จากที่มีความทุกข์ไปสู่ความไม่ทุกข์ จากความมีปัญหาไปสู่ความสิ้นปัญหา จากความมีดมนลับสนวุ่นวาย ไปสู่ความสว่างสงบเย็น พระพุทธเจ้าเป็นแต่เพียงผู้ชี้ทางเท่านั้น อุกขาตาโร ตถา คตา ส่วนการเดินทางหรือจะไม่เดินนั้น มันเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่จะเลือกทางเดินของตนเอง การจะทำความดี ความชั่ว พุติปัญหะและจิตดีจิตชั่วนั้น มันเป็นเรื่องเฉพาะตน ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำไว้อย่างถูกต้องนั้น ย่อมเป็นผู้มีความสว่าง และเจริญก้าวหน้าในชีวิตการงาน ทั้งจะเป็นผู้ที่ไม่สร้างปัญหาแก่สังคม ตรงข้ามผู้ที่ไม่สนใจต่อคำสอนของพระองค์ย่อมประสบแต่ความทุกข์ ตกอยู่ในความมืดมนหลงผิด ไม่รู้ทิศทางแห่งชีวิตที่จะเดินไป ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร จึงหลงผิดเบียดเบียนตนเองและผู้อื่นด้วยความประพฤติชั่ว ทางกาย ทางวาจา และทางจิตใจ เพราะอำนาจแห่งความโกรธ ความโลภ และความหลง

การบำเพ็ญกุศลที่มิใช่ในพระพุทธประวัติหรือมีมาก่อนพุทธกาลทั้งหลายเหล่านั้น มีมานะสมมติ ๗-๘ เป็นที่ล้อลั่นกันว่าเป็นคุณวิเศษสูงสุดในสมัยนั้น พระพุทธองค์ทรงเห็นว่ามิใช่ทางออกไปจากความทุกข์ทั้งปวงได้โดยเด็ดขาด เป็นแต่เพียงสงบหรือสยบอยู่ชั่วคราว

เท่านั้นเหมือนหินทับหญ้า พระองค์จึงละทิ้งสิ่งเหล่านั้น แล้วแสวงหาทางออกโดยการบำเพ็ญเพียรทางใจ มีสติเฝ้าดูอาการของจิตใจที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลง และดับไปตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้พระองค์รู้แจ้งสัจธรรม ได้คำตอบทุกอย่าง เป็นพระพุทธเจ้าโดยสมบูรณ์ แล้วพระองค์จึงรู้ผิดรู้ถูก รวมความว่า การแสวงหาทางออกของพระองค์นานถึง ๖ ปี โดยวิธีการต่างๆ เท้าที่มีในยุคนั้นทั้งหมด ล้วนแล้วแต่เป็นทางหลง ทางผิด ทางปิด ทางตัน เป็นทางที่มีใช้ทางนั่นเอง

การมีสติเฝ้าดูความเคลื่อนไหวของกายและใจอย่างต่อเนื่องตามแนวสติปัฏฐาน ๔ คือเห็นที่ อิริยาบถบรรพ, สัมผัสสัญญาบรรพ, หรือกายคตาสตินั้น เป็นลู่ทางที่จะได้สัมผัสสัจธรรมพื้นฐานเบื้องต้นของวิปัสสนากรรมฐาน คือ รูปร่างนาม-รูปทำนามทำ-รูปโรคนามโรค-อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา-สมมุติ-ศาสนา-บาปบุญ...นี่เป็นอารมณ์ปฐมฤกษ์ของผู้ปฏิบัติธรรม ความรู้ประสบการณ์พวกนี้จะเป็นการเปิดทางสายด่วนแห่งธรรมะ พร้อมทั้งมีลูกศรชี้ไปสู่จุดหมายปลายทาง คือที่สุดแห่งที่สุด หรือที่สุดของทุกข์อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิตที่จะต้องไปให้ถึง เมื่อไปถึงแล้วจะได้คำตอบทุกอย่าง

เมื่อรู้เห็นความจริงตามสภาพความเป็นจริงแล้ว จิตใจจะเริ่มเปลี่ยนสภาวะเป็นคนละคนด้วยพลังแห่งปรมัตถสัจจะ พุทธจริมเดิมๆ นิสัยที่ไม่ดีจะถูกปฏิวัติ พร้อมกันนั้นความจริงแท้แห่งชีวิตก็จะถูกเปิดอย่างสิ้นเชิง จะหายสงสัยเรื่องผีสิงเทวดา ฤกษ์ยาม นรกสวรรค์ เป็นต้น

การได้ชีวิตใหม่ก็เริ่มต้นที่จุดๆ นั้นนั่นเอง ความรู้สึกตัวเพียงน้อยนิดนี้เท่านั้น ที่จะเป็นยานพาหนะนำพาชีวิตไปให้ถึงที่สุดแห่งความทุกข์ทั้งปวงได้ เมื่อชีวิตไปถึงที่สุดแห่งที่สุดแล้ว ประหนึ่งว่าได้อยู่ในโลกใหม่ เป็นโลกแห่งอิสรภาพทางปัญญา และเป็นสภาพที่ปลอดภัยทางจิตวิญญาณเป็นแดนเกษมศานต์

ชีวิตที่ได้สัมผัสความจริงสูงสุดในทางพระพุทธศาสนาแล้ว จะมีความเป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างเรียบง่าย เบาสบาย หายกังวล พ้นสงสัย ไม่มีพิษภัย รับประทานได้ว่าผู้ที่ได้อารมณ์ปรมาตม์แล้วจะไม่หลงทางแน่นอน เรื่องผีสิงเทวดา ฤกษ์งามยามดี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ นรก สวรรค์ ตาย เกิด เหล่านี้เป็นต้น เขาจะไม่ข้องแวะเลย เพราะเหตุว่าผู้ปฏิบัติธรรมเจริญสติแน่วนี้มีรหัสอยู่ว่าจะต้องรู้อารมณ์สัมผัสอารมณ์ได้ทุกเวลา ทบทวนอารมณ์ได้ จะกำหนดรู้ ดูอะไร ที่ไหน เมื่อไร ก็รู้ได้เดี๋ยวนั้นทันที ท่านองว่า “ของจริงหนิคนจริงไปไม่พ้น” และคนจริงย่อมไม่ทิ้งของจริงเช่นกัน

เคล็ดลับแห่งความเปลี่ยนสภาพทางใจ

ให้เอาความรู้สึกตัวนิดๆ หน่อยๆ นี้แหละเป็นจุดเริ่มต้น พอจิตมันคิดปั๊บรู้ คิดปั๊บรู้ เอาเพียงรู้เฉยๆ รู้แล้วให้มันผ่านไป ไม่ต้องดิ่งมันกลับมา และไม่ต้องให้มันดึงเราไป สติจะเป็นตัวทำหน้าที่ตัวเอง เมื่อสติจับตาตัวเองอย่างถึถ้วนแล้ว ตัวรู้กับสิ่งที่ปรากฏให้รู้กันเป็น คนละสิ่งกัน จะไม่หลงไปกับความคิด จะมีแต่ความรู้สึกถึถ้วนๆ เป็น

ปัจจุบัน ขณะไม่มีความโกรธ โลก หลง ในความรู้สึกนั้นๆ มันจะรู้ ออกจากจิตใจในส่วนลึกโดยอัตโนมัติว่า “ความเปลี่ยนแปลงทางจิตใจได้ปรากฏชัดแก่เราแล้ว” แล้วในที่สุดแห่งที่สุด “สติ” ตัวน้อยๆ นี้แหละมันจะเป็น “พลังแฝง” อยู่ในทุกๆ “อิริยาบถ”

เราท่านทั้งหลายได้รู้จักหลวงพ่อกุศลจากการพบปะสนทนากับท่านบ้าง จากการอ่านหนังสือของท่านบ้าง จากการบอกเล่าบ้าง และจากการปฏิบัติบ้าง แต่อาจมารู้จักท่านในฐานะที่ท่านเป็นผู้ให้กำเนิดชีวิตใหม่

หลักการดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายเบาสบายไร้กังวลนั้น อาตมาได้รับถ่ายทอดจากประสบการณ์ที่ได้ติดสอยห้อยตามหลวงพ่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน เคยจำพรรษาพร้อมกับท่าน ๖ พรรษา เมื่อก่อนคิดว่าจะติดตามท่านอยู่กับท่านเรื่อยๆ ไป

การได้ชีวิตใหม่นั้น เหมือนกับการชุบชีวิตใหม่ หรือจะว่า “ตายแล้วเกิดใหม่” ก็คงจะไม่ผิด การตายก่อนตาย การเกิดใหม่ การเกิดทางธรรมของอาตมาบัดนี้ย่างเข้า ๑๕ ปีแล้ว ปัจจุบันชีวิตกำลังเป็นวัยรุ่นทางธรรม อยู่ไม่ค่อยติดที่ ไม่ค่อยติดตัว คิดว่าประสบการณ์ชีวิตมีน้อยนิดเดียวยังไม่พอตัว ส่วนการปฏิบัตินั้นพออยู่พอกิน ไม่ทุกข์ไม่จนแล้ว

ขอย้อนหลังนิดหนึ่งว่า เมื่อก่อนจะมาหาหลวงพ่อกุศลนั้น อาตมาคิดว่าขออุทิศตนเพื่อท่าน ท่านจะแนะนำอะไรก็จะตั้งใจทำตามให้ได้ ตามบทเรียน หรือบททดลองนั้นๆ เพราะมีความมุ่งหวังตั้งใจอย่าง

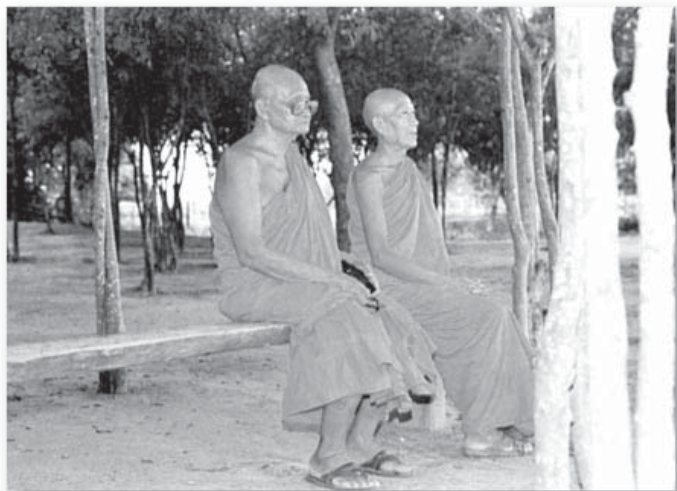
แน่วแน่ว่าจะต้องพิสูจน์ตัวเองตามหลักของท่าน และยังคิดมั่นใจว่า จะต้องเป็นทางออกทางสุดท้ายที่เราเลือกแล้ว ในเมื่อความตั้งใจจริงเป็นดังนี้แล้ว เรื่องที่ฐิฆมานะ หรือความคิดที่จะขัดแย้ง เปรียบเทียบระหว่างอดีตกับปัจจุบันมันจึงถูกลบไปโดยปริยาย ไม่มีข้อกังขา ไม่มีปัญหาใดๆ เลย เมื่อลงมือตั้งใจปฏิบัติอย่างต่อเนื่องครบวงจร โดยทำความรู้สึกตัวในขณะที่ยืน เดิน นั่ง นอน คู้เหยียด เคลื่อนไหว กะพริบตา หายใจเข้าออก กลืนน้ำลาย เอียงซ้ายเอียงขวา ก้มเงย กิน ดื่ม เข้าห้องน้ำ นุ่งห่ม เป็นเวลา ๓ วัน รู้สึกตัว ตื่นตัวเต็มที่ มีสติเป็นปัจจุบันล้วนไม่มีมืดตมอนาคต รูปนามก็ปรากฏตัวให้เห็นชัดอย่างลึนส่งสัย เห็นรูปเป็นรูป เห็นนามเป็นนาม เห็นแล้วหายสงสัยไม่ข้องแวะ เรื่องความรู้ส่วนตัวเองไว้ก่อน แล้วจะว่าถึงหลักการที่เป็นเทคนิคโดยตรง

เรื่องการเก็บอารมณ์เก็บตัวอยู่คนเดียว เข้าห้องกรรมฐาน เป็นโอกาสทอง โอกาสธรรม สำหรับผู้ที่กำลังแสวงหาทางออกให้กับตัวเอง และเป็นการให้โอกาสแก่ท่านที่ใส่ใจทางนี้โดยตรง เป็นคนจริง ตั้งใจจริง ปฏิบัติจริง เพื่อพิสูจน์การปฏิบัติทางนี้จริงๆ จะกำหนดเป็นเวลาสั้นยาวเท่าไร ๗ วัน ๑๕ วัน ๓ เดือน ๑ ปี และ ๓ ปี ให้ผู้ที่จะสมัครใจเลือกเอาตามความเหมาะสมกับภาวะของตนๆ แล้วให้เข้าเก็บตัวเงียบอยู่คนเดียวภายในกุฏิ หรือจะเป็นที่ที่พออาศัยเก็บตัวปฏิบัติได้ก็ดี โดยมีพระพี่เลี้ยง หรือพระอาจารย์สาธิตแนะแนวการเจริญสติให้ เป็นที่ปรึกษา เป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้ผู้เข้าอยู่ภายในนั้นได้ตั้งใจทำจริงๆ โดยไม่ต้องไปทำกิจอย่างอื่น ให้ทำจิตทำใจ ให้เฝ้าดูตัวเอง ให้อยู่กับตัวเอง ให้ตั้งสติเฝ้าดูการเคลื่อนไหวของกายและใจ

ตลอดเวลาเพียงอย่างเดียว ไม่อ่านหนังสือ ไม่รับและเขียนจดหมาย ตัดขาดจากโลกภายนอกชั่วคราว ในขณะที่เก็บตัวเท่านั้น อาหารจะมีผู้นำส่งทุกๆ วัน จะเป็นวันละครึ่งหรือสองครั้งก็แล้วแต่จะตกลงกันกับพี่เลี้ยง

อาจารย์ผู้เป็นกัลยาณมิตรจะคอยสอดส่องดูแลสารทุกข์สุกดิบ ให้คำแนะนำตักเตือน เป็นที่ปรึกษา แก้ไขปัญหาที่ขัดข้อง และอื่นๆ ให้ เมื่อได้ปฏิบัติแล้วผลที่เกิดขึ้นจะประจักษ์แก่ผู้ปฏิบัติเอง

กับหลวงตามาก สมนุตมโน ที่ทับมิ่งขวัญ

หลวงตามาก สมนุตมโน
วัดเนินตามาก ตำบลโคกเพลาะ
อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี

อาตมามายอยู่และได้มาบวชอยู่กับหลวงปู่เทียน จิตตสุโภนี้ ก็
เนื่องจากบุตรสาวของอาตมา ซึ่งเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่โรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษา ได้นำนักเรียนเตรียมอุดมศึกษามาปฏิบัติธรรมะตามแนว
ของหลวงปู่อยู่เป็นประจำ เขาก็บอกอาตมาว่า อยากให้อาตมาลอง
ปฏิบัติตามแนวหลวงปู่บ้าง ของท่านง่ายดี นั่งสมาธิ ไม่ฝืนธรรมชาติ
อาตมาก็เริ่มสนใจ เสร็จแล้วอีกสองสามวันบุตรชายของอาตมาซึ่งก็
สนใจธรรมะมากไปซื้อหนังสือของหลวงปู่ที่ขายอยู่ตามท้องตลาดเอา
มาหลายเล่ม เสร็จแล้วเขาก็เอามาให้อาตมาหนึ่งเล่ม คือ **สว่างที่กลางใจ
เล่มสาม** เมื่ออาตมาดูแล้วรู้สึกชอบใจมาก ก็เลยชวนบุตรสาว บุตรชาย
ให้ไปหาหลวงปู่ ขอคำแนะนำจากท่าน พอไปถึงวัดสนามในที่หลวงปู่
อยู่ ก็เข้าไปกราบหลวงปู่ กราบเรียนขอให้ท่านแนะนำแนวปฏิบัติของ
ท่าน ท่านก็แนะนำทุกๆ อย่างตลอดทั้งวิธีการปฏิบัติ วิธีนั่ง วิธียืน วิธีนอน
แล้วอาตมาก็กราบเรียนท่านว่า อาตมาได้ไปปฏิบัติมาหลายอาจารย์
แล้ว สัมมาอรหัง นะมะพะทะ ยุบหนอพองหนอ อานาปานสติ นับ
หนึ่งถึงสิบ พุทโธ ก็ได้ปฏิบัติมาแล้ว หลวงปู่ท่านก็บอกว่าดีทุก
ครูบาอาจารย์ถ้าถูกกับจริต แต่ว่าเราทำวิธีใดก็ตาม ปฏิบัติแล้ว โมหะ
โทสะ โลภะ ไม่ลดน้อยลงไป ยังอยู่ตามเดิมก็เรียกว่าไม่ถูกกับจริต
ท่านบอกว่าถ้าปฏิบัติตามแนวของท่านแล้วอย่างช้า ๗ ปี อย่างกลาง ๗
เดือน อย่างเร็ว ๑ วันถึง ๒๕ วัน มีอานิสงส์สองอย่าง ถ้าไม่เป็น

พระอรหันต์ก็เป็นพระอนาคามีแน่นอน ท่านเอาคอประกันเลย แล้วท่านก็มอบหนังสือให้อาตมาสองเล่ม คือ **แต่เธอผู้รู้ลึกตัว** หนึ่งเล่ม กับ **มาทางนี้** หนึ่งเล่ม เมื่ออาตมารับหนังสือแล้วอาตมาก็ลาท่านกลับก็นำเอาหนังสือสองเล่มนั้นมาอ่าน ก็แน่ใจว่าควรจะปฏิบัติกับหลวงปู่ก็เลยปรึกษากับโยมผู้หญิงว่าจะผลัดกันไปปฏิบัติธรรมะกับหลวงปู่คนละสิบห้าวัน คนหนึ่งอยู่บ้านคนหนึ่งก็ไปปฏิบัติธรรมะ โยมผู้หญิงเขาก็ไปก่อน วันนั้นเป็นวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๔ โยมผู้หญิงเขาก็ให้บุตรชายบุตรสาวไปส่งหาหลวงปู่ เขาไปอยู่ได้ ๔ วันเขาก็กลับบ้าน เขาบอกว่ารู้รูป รู้นามแล้ว ครูบาอาจารย์รับรองแล้ว ที่นี้ก็เป็นที่ของอาตมาบ้าง วันนั้นเป็นวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๔ ตรงกับวันพฤหัสบดีขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีชวด อาตมาเตรียมตัวเสร็จก็ให้บุตรชายบุตรสาวไปส่ง เมื่อไปถึง อาตมาก็เข้าไปกราบเรียนหลวงปู่ว่า ขอเข้าห้องเก็บอารมณ์ ๓๐ วัน หลวงปู่ท่านเมตตาอนุญาตให้เข้าห้องเก็บอารมณ์ได้ อาตมาก็อาราธนาศีลแปด แล้วขอพรว่าในการเข้าเก็บอารมณ์ครั้งนี้ ขอให้ได้ดวงตาเห็นธรรม หลวงปู่ท่านก็ให้ศีลเสร็จ แล้วท่านก็ให้พร ขอให้สมหวังดังตั้งใจทุกประการ

อาตมาให้บุตรสาวบุตรชายกลับบ้าน อาตมาก็ไปหาญาติอยู่ วันนั้นบังเอิญญาติเต็มหมด อาตมาเลยนอนที่ศาลาหลังเล็กรับแขกหนึ่งคืน พอวันที่ ๑๒ บ่ายๆ ก็มีผู้ปฏิบัติธรรมกลับบ้านหนึ่งคน อาตมาก็เข้าไปอยู่แทน แต่ญาติหลังนี้ด้านหน้าไม่มีฝาปิด อาตมาก็นึกในใจว่าให้โยมทางบ้านซื้อผ้าใบมาสักหนึ่งผืน เพื่อเอามาปิดด้านหน้า แล้วถึงจะเก็บอารมณ์ อาตมาเลยนอนที่ญาติหลังนี้หนึ่งคืน รุ่งเช้าวันที่ ๑๓ เวลา ๗

โมงเศษ หลวงพ่อกรม ถามวโร ท่านก็เอาอาหารไปส่งอาตมาเพราะว่าท่านได้พูดกับอาตมาไว้ว่า ถ้าอาตมาเข้าเก็บอารมณ์ท่านจะส่งอาหารให้ตลอดเลย เมื่อหลวงพ่อกรมเอาอาหารไปส่งแล้ว ท่านก็พูดว่าวันนี้ควรเก็บอารมณ์ได้แล้ว อาตมาก็กางกลด กางมุ้งในกุฏิ แล้วก็นั่งปฏิบัติอยู่ในกลด เวลาข้างนอกไม่มีใครอยู่ อาตมาก็ออกไปเดินจงกรมข้างนอก ถ้ามีคน มีพระ ไปเดินจงกรมอยู่ อาตมาก็เข้ามาปฏิบัติอยู่ในกลด ทำเช่นนั้นอยู่ ๓๗ วัน โดยอาตมาอยู่ได้หนึ่งเดือนแล้ว ก็เลยขออนุญาตหลวงปู่ต่ออีกเจ็ดวัน หลวงปู่ท่านก็มีเมตตาอนุญาตให้

ใน ๓๗ วันนี้อาตมาเดินกับนั่งสลับกันเป็นลูกโซ่ ได้ ๓๓๗ ชั่วโมง รับประทานอาหารได้ ๑๐๔๔ คำ เคี้ยวตั้งแต่ ๒๐ ไม่เกิน ๖๔ ครั้งแล้วกลืน อาตมาเริ่มทำมาตั้งแต่วันที่ ๑๓ เดินกับนั่งสลับกันเป็นลูกโซ่ได้ ๖ ชั่วโมง วันที่ ๑๔ อาตมาเดินได้อีก ๖ ชั่วโมง แต่ตอนบ่ายเมื่อเดินจงกรมอยู่รู้สึกผัดปกติ กะพริบตา รู้ กลืนน้ำลายรู้ ยกมือจะหยิบอะไรก็เริ่มรู้ ก็นี่ก็อยู่ในใจว่าการปฏิบัติธรรมะครั้งนี้ อาจรู้ธรรมะบ้างไม่มากก็น้อย ต่อไปวันที่ ๑๕ อาตมาเดินได้ ๗ ชั่วโมง เพราะตามธรรมเนียมอาตมาเดินตั้งแต่ตีสี่ วันนั้นพอหกโมงเศษ หลวงปู่ท่านก็มาเดินจงกรมด้วย พอเห็นท่าน ก็นึกว่าจะไปกราบท่าน ท่านก็เลยเดินเข้ากุฏิไปเลย แล้วในวันนั้น ตอนบ่ายๆ อาตมาเดินๆ อยู่ ก็รู้ธรรมะว่าให้เอาสติตามกายเคลื่อนไหวทุกอิริยาบถ อาตมาก็เกิดปีติดีใจมาก หลวงปู่มาก็กราบเรียนหลวงปู่ ท่านก็บอกว่าอย่าไปเชื่อมั่น ให้รีบปฏิบัติเข้า อาตมาก็ปฏิบัติต่อไปอีก

จนวันที่ ๕ อาตมาก็ปฏิบัติเดินกับนั่ง เป็นลูกโซ่ได้ ๓๕ ชั่วโมง วันนั้นเดินจงกรมอยู่ตอนบ่ายๆ ก็รู้ธรรมะอย่างหนึ่งว่า จิตในจิต คือ ความคิดในความคิด ก็เกิดปีติดีใจอีกนะ แต่ก็นึกว่าหลวงปู่ท่านเคยบอกไว้แล้วว่าอย่าไปเชื่อมั่น ให้รีบปฏิบัติ แล้วหลวงปู่ก็มาสอบอารมณ์ กราบเรียนท่านทุกอย่าง ท่านก็เปลี่ยนการปฏิบัติ ให้นั่งรู้ดูความคิด เดินรู้ดูความคิด นั่งรู้ดูความคิด นอนรู้ดูความคิด เมื่อก่อนท่านสอนแต่เพียงว่า ยืนรู้ เดินรู้ นั่งรู้ นอนรู้ ตอนนั้นเปลี่ยนเป็นให้ดูความคิด แล้วท่านสอนว่าให้รีบปฏิบัติต่อ อาตมาก็ปฏิบัติเข้าไปถึงวันที่เจ็ด เดินกับนั่งสลับกันได้ ๕๕ ชั่วโมง ในวันนั้นอาตมานั่งตั้งแต่ตีสี่ นั่งดูความคิด พอตีห้าก็สับก็รู้ธรรมะว่า โทสะ โมหะ โลภะ เป็นสาเหตุทำให้เกิดทุกข์ ถ้าจะให้ไม่เกิดทุกข์ต้องเอาสติเฝ้าดูความคิดอยู่ โทสะ โมหะ โลภะ ก็ไม่สามารถเข้ามาได้ แล้วรู้มาอีก ทุกข์ อนิจจัง อนัตตา ความ เป็นทุกข์ ความไม่เที่ยง ความไม่ใช่ตัวตน คนมีก็ทุกข์ คนจนก็ทุกข์ ก็เกิดปีติดีใจอีก พอหลวงปู่มา ก็กราบเรียนท่านทุกอย่าง ท่านก็จงมือเดินไปที่พื้นทราย แล้วท่านนั่ง ท่านให้อาตมานั่ง ท่านก็เอานิ้วชี้ของ ท่านเขียนที่พื้นทราย เป็นแม่น้ำสองฝั่ง ท่านบอกว่าอาตมามาถึงฝั่ง แล้วนะยังไม่ข้ามฟาก ให้ปฏิบัติทำมือไวๆ รีบปฏิบัติเข้า อาตมาก็ปฏิบัติต่อไปอีก

ถึงวันที่ ๑๙ อาตมาเดินได้ ๑๔๘ ชั่วโมง เสร็จแล้วอาตมาก็ นั่งดูความคิดอยู่ตั้งแต่ตีสี่ พอตีห้าทำนาที่ ก็รู้ธรรมะ รู้ธรรมในทำ ทำอะไรก็ได้แล้วแต่ ถ้ามีสติรู้ อยู่ นั่นแหละคือธรรมในทำ เสร็จแล้วก็มี

แสงสว่างโพล่งขึ้นมา ภายในกุฏิสว่างไปหมดทั้งกุฏิเลย เดินมองหน้า มองหลัง มองข้างหน้า มองข้างหลัง มองข้างซ้ายข้างขวาสว่างไปหมด ก็นึกว่าหลวงปู่ท่านเคยเขียนหนังสือไว้ว่าสว่างที่กลางใจ แต่ของอาตมานี้ทำไม่สว่างไปหมดทั้งห้อง มองเห็นเป็นธรรมะไปหมด พอลักพักหนึ่ง ก็หายไป

พอเช้าหลวงปู่ท่านก็มาสอบอารมณ์อีก อาตมาก็กราบเรียนท่าน ท่านก็จงมือไปเข้าห้องว่างห้องหนึ่ง แล้วท่านก็ปิด ท่านเข้าไปท่านให้อาตมาเข้าไป แล้วท่านก็ปิดประตู ท่านจงอาตมาเดินไปรอบๆ ห้อง เสร็จแล้วท่านก็ออกมาเปิดประตู แล้วท่านก็ออกไป แล้วท่านก็ให้อาตมาออก ท่านบอกว่าข้างนอกนี้มันกว้างขวางมากไม่รู้ไหม อาตมาก็บอกว่า รู้ครับ เพราะว่าหลวงปู่เคยสอนว่า การปฏิบัติธรรมนี้ ไม่ให้เอาจิตออกนอกกาย ถ้าออกไปก็ตั้งเข้ามาอยู่กับการเคลื่อนไหวของกายและใจ ถ้ามันออกไปที่ไรก็ให้ตั้งเข้ามาทุกครั้ง แล้วก็อย่าให้เข้าไป อยู่ในความคิด เมื่อมันคิดปั๊บขึ้นมาให้มีสติรู้ ตั้งเข้ามาอยู่กับการเคลื่อนไหวของกาย และใจ เมื่อมันคิดดีหรือไม่ดีก็ให้มีสติรู้ ตั้งให้เข้ามาอยู่ในการเคลื่อนไหว แล้วท่านก็บอกว่าให้รีบปฏิบัติเข้า อาตมาก็ปฏิบัติไป ปฏิบัติไป ก็รู้มาว่าคนเรานี้เกิดทุกข์เพราะความคิด ถ้าเราไม่ให้มันคิดได้ไหม ไม่ได้ ห้ามความคิด ห้ามไม่ได้ มีทางเดียวคือเราไม่รับฟัง ถึงแม้คิดดี เรามีสติรู้ เราก็สลัดทิ้งไป คิดไม่ดี เรามีสติรู้ เราก็สลัดทิ้งไป มันคิดมาดี คิดมาไม่ดี มีสติรู้ สลัดทิ้งไป ทำให้จิตใจเรานี้สงบ ทำให้จิตใจสะอาด ทำให้จิตใจเราสบาย ทำให้จิตใจเรา

บริสุทธิ์ ทำให้จิตใจเป็นปกติ ทำให้จิตใจผ่องใส ทำให้จิตใจว่องไว
สามารถที่จะรู้อะไรทุกหนทุกแห่ง ทุกแง่ทุกมุม อันนี้เป็นจิตใจของ
พระพุทธเจ้าเหมือนดังที่หลวงปู่ท่านกล่าวอยู่เสมอว่า พระพุทธเจ้า
ท่านตรัสว่า สัตว์ทั้งหลายคล้ายเราตถาคต สัตว์ทั้งหลายเหมือนเรา
ตถาคต สัตว์ทั้งหลายเป็นตถาคต ที่นั่นพระตถาคตไปถึงแล้ว ที่ๆ
ไม่มีทุกข์ จึงได้นำเอามาสอนให้พวกพระคุณท่าน ให้พวกท่านทั้งหลาย
จงรับประพจน์ปฏิบัติให้รู้ให้เห็นให้เป็นให้มี เหมือนอย่างเราตถาคตนี้